

4346

19.099

 Taxa postală plătită în nume
 aprobării Dir. Gen. PTT N.

MAGYAR L

+ 4 lei

 Ngs. Ramaszetter Róbert urnak.
 HUNGARIA Disztér 1-2. BUDAPEST

 Főszerkesztő:
 dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
 VI. évfolyam, 76 (1518) szám + Szombat, 1937 május 1

 Főmunkatárs:
 dr Gyárfás Elemér

Mailáth püspök negyven éve

A gondviselő Isten kegyelme megengedte, hogy Mailáth Gusztáv Károly gróf megérhesse most május elsején az ő püspökké szentelésének negyvenedik évfordulóját. A budavári koronázó Mátyás-templomban 1897. május elsején ment végbe az egyházi hagyományok díszes szertartásossága között az a felszentelés, mely az akkori 33 éves ifjú papot az ardeali római katolikusok utódlási jogu segédpüspökévé tette. Az ünnepen ott volt az egyházmegye sokszázados önkormányzati szervezetének, az úgynevezett „Római Katolikus Státus”-nak a képviselője is. A felszentelést követő tisztelgések során a Státus világi elnöke, Jósika Samu báró miniszter mondott üdvözlő szavakat, s egyúttal kérte az új főpásztort, hogy legyen őre a transylván egyházi fejlődésben kialakult önkormányzatnak, ennek a sajátos, önmagából nőtt egykori Katolikus Akciónak.

Azóta negyven esztendő telt el, s Mailáth Gusztáv Károly e nagysokaságú idő alatt egyházmegyéje ősi szervezetét nemcsak hív lélekkel megőrizte, hanem valósággal új jelentőséget és tartalmat öntött abba. A régi történelmi keretek az ő főpásztorsága alatt megteltek az ifjú nemzedékek szilárd és mély meggyőződésű hithűségével és lelki emelkedettségével. Ennek a lelki megalapozásnak az ereje tette lehetővé, hogy olyan ragaszkodó közszellem támadt, mely a Státust az államváltozásnak és az egyházjog világra ható új összefoglalásának az idején is helytállóvá tudta tenni, s Egyházmegyei Tanács alakjában nemcsak fönntartotta, de szervezeten is erősítette. Ugy egyházi, mint világi szempontból ez az új történelmi folyamat az ardeali római katolikusok életében olyan, hogy valósággal felüdít üdvös tanulságaival.

Emberileg is ritkaság, hogy a püspöki szék magasságában valaki negyven éven át tudjon megállni. Hozzávehetjük még ez időfőmeg jelentőségéhez, hogy a Mailáth püspök negyven éve olyan világvihar korszakába esett, mikor államok, trónok, társadalmi és gazdasági fölépítések hatalmai mentek tönkre és lettek a vihar áldozatai. Egész nagy multrendszer került összeomlásba, s a pusztulások és feledések olyan örvénylésébe, hogy sokszor állott miatta az egész emberiség tanácstalanul. Valami szakadék támadt mult és jövő között, amit csak lelki és erkölcsi erők tudtak és tudnak áthidalni. Ezeknek az erőknek azonban nem lehet csak úgy, légüres térből előszökenniök, hanem nemzedékek szellemének, jellemének, próbákra való edzettségének az előkészületeiből kell felnőniök.

Mailáth püspök negyven évében három nemzedék ideje találkozott, sőt egy nemzedék (harminc évnyi idő) teljesen e negyven év alatt érlelődött ki. Valami kényelmesebb, gondtalanabb, mutatósabb mult élt még a negyven év kezdetén. Aztán megkezdődött az akkori gyermekeknek és ifjaknak lelki elmélyülésekre szoktatása, a földi gond és gondtalanság síkjáról a természetfölötti látásokba és érzésekbe való bekapcsolása, ennek folytonossá tétele. Ebből az

átharott gyermeki és ifjú rétegből előzmosodott az olyan életkorúak rendje, akiknek már küzdelem és az étellel való naponkénti megbírkózás a feladatuk; akiknek egy új gyermeki és ifjú réteg fölnevelése vált szent kötelességgé. Még ezek fölött (vagy alatt) is ott van az a legöregebb korosztály, mely még a mostani küzdő korosztálynak a szülői nemzedéke volt, s csüggedni és kétségbeesni könnyen tud amiatt,

mert az egykori multa következett világvihart nehezen bírja.

Csodálatos ösztönösség elegyült csodálatos tudatossággal, ahogyan Mailáth püspök negyvenéves működése ezeket a változó életkorokat felkarolta. Természetes, hogy a lelki ellenállóképesség szüksége leginkább azoknál állott elő, akik a jelent és a jövőt jelentik. Annál a korosztálynál, amely ezelőtt 40-30-20 évvel volt gyermek és ifjú, s az a másik, mely most éli gyermekségét és ifjúságát. Mailáth püspök lélekerősítő szeretete különösen ennek a két korosztálynak a kialakítására áldozott sok türeményes odaadást. Fölületes látszat szerint ugyis tűnhetik föl ez, mint valami játszi előszeretet, mely szívesen elidőzik és elmosolyog a gyermekek és ifjak élénkségén. Mélyebben meglátva azonban észrevehetjük, hogy a nagy püspök vonzódása és gondolja a gyermekek és ifjak sorsa iránt, ez több volt az előszeretetnél. Ez küldetés volt az isteni gondviseléstől, hogy társa-

dalmunk a maga legtörékenyebb pontján kapja meg az étellel való szembenézés erejét és biztonságát.

Mailáth püspök ezt a küldetést egész szívvel és bámulatos emberi nagysággal teljesítette. Ennek a jelentősége méginkább megnőhet a szemünkben, ha arra gondolunk, hogy a társadalom ilyen lelki erősítése éppen a világviharok jöttére, a történelmi korszakforduló idejére esett. Képzeljük el jelen és jövő társadalmunkat a lelki erősítés ilyen jótékony és állandó befolyása — nélkül, s mingyárt fölismerhetjük, hogy ennek hiájával milyen végzetes összerokadásba jutottunk volna. Isten mindig kellő időben támaszt az emberek sorsa vezetésére jó embereket. Mailáth püspök negyven évére gondolva, különösen ezt az isteni gondoskodást kell elbámulva és hálától eltelve meglátunk. Hálától eltelve a jó, az alkalmas időben közénk állott ember iránt is, de még inkább az Isten iránt, ki azt az embert az idők szükségében közénk küldötte és milyen megpróbáltatások között is megtartotta.

Mikor Mailáth püspök ezelőtt tizenöt esztendővel főpásztori működésének huszonöt éves fordulóját ünnepelte, ezeket a megható emléksorokat írta az egyházmegye lapjában: „Ha ennek az évnek a végén elmondhatnám: Uram, amiket rám bízál, elvégeztem; papjaim közül egy sem lett hűtelenné Hozzád; tanítóim ellenállottak a legnehezebb kísértéseknek; híveim megértették, mily végtelen nagy értékeket mentettek meg akkor, midőn iskoláikat fenntartották; az ifjuság, amelynek odaadtam szeretetem zálogául minden nélkülözhető időmet, megszívelte jó tanácsaimat; a férfiak kiléptek tartózkodó egykedvűségükből s magukban és maguk körül terjesztik az Isten országát és törvényei tiszteletét; a nők újra feltalálták legszébb hivatásukat, s otthon a szűkebb családban s künn a szerencsétlenek nagy családjában éreztetik az istenszeretettől hevített szívük melegét; a gyermekek kicsiny koruktól kezdve Jézusnak, a leghívebb gyermekbarátnak közelségében keresik és találják a növekvő kor számátalan veszedelmének ellenszerét és oltalmát: akkor tudnék igazán örüdeni a jubiláris esztendőnek...”

Ime az alázatos öntudatosság, ahogyan és amikre Mailáth püspök látta és látja a maga küldetését. Nincs olyan társadalmi réteg, mely gondjában ne állana. De azt is elmondhatjuk, hogy egyházmegyéjében nincs ember, se szegény, se gazdag, se ifjú, se öreg, aki Mailáth püspök egyéniségétől valami mély és emlékeztető lelki élményben ne részesült volna. Az emberek jósága valami sajátos egyetemességgel nőtt meg az ő hatása folytán. Ez a több jószág az, ami őt most negyvenéves jubileumakor legméltóbb ünnepléssel körülveszi. Az ő szelíd, apostoli alakja a negyven éven át megnőtt, s most szeretettel ráhajlik az idők fölé, a mi küzdő napjaink fölé. Hálátelten nézünk reá, s hálát adunk Istennek érte és az ő csodálatos szép életéért.

 BRSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
 Hirtapl. — felgyűrtak
 4. 1395

A német katolikusok

(S. L.) — A német katolikusok nehéz helyzetben vannak. A nehézségek, melyek előtt állnak, nemcsak kívül, a külső életükben jelentkeznek: az iskolák, a mozgalmak, az ifjúsági kérdések körül. Eppen ilyen nehézséget, talán még sokkal nagyobbakat okoz az a súlyos konfliktus, mely ma millió német katolikus ember lelkében vajdik és keresi a kiutat a megoldás és megnyugvás felé. A maga számára épít, mint nemzetének.

Ez a bonyodalom két olyan tényezőnek összejáratásából támadt, melyek természetük szerint szövetségre volnának rendezve. Amikor számos fontos ponton párhuzamosan haladó törekvések között támadt efféle bonyodalom, a bajt fokozza, hogy ez a bonyodalom lépést tart, tulajdonképpen egyúttal a kérdéses törekvések fejlődésével a minden alakulásával.

A hívó német katolikus ember lelkében ma két érzélem birkózik egymással.

Az egyik a vallásos érzélem, mely a német katolikus vidékeken nemcsak mély és őszinte, hanem a közös élet egész vonalán komoly külső formákat is öltött. Sehol a világon a katolikus társadalom olyan széleskörűen megszervezte nem volt, mint Németországban. Hogy ez a szervezet milyen kerek és szilárd volt s mennyire kiterjedt valamennyi szempontra, azt egyetlen jellemző számmal szemléltethetjük: az egyetlen Németországban mintegy 400 katolikus napilap jelent meg összesen kb. 7 millió előfizetővel. A centrum és a bajor méppárt szavazatai pedig választásról-választásra mindig a 7 millió körül mozogtak. A két szám között sohasem volt 4—50.000-nél nagyobb különbség. Ez a fegyelmezett német katolikus tömeg hű akar lenni intézményeinek és egész múltjához, mellyel szemben tiszteletet és hálát érez.

Tiszteletet és hálát érez azonban éppen ez a német kat. lélek az iránt a nemzeti politika és annak vezetői iránt is, mely az utóbbi négy év alatt egyik győzelmet a másik után aratta, éppen azokban a pontokon, ahol a katolikus politikai mozgalom a legsúlyosabb harcokat vívta. A bolsevizmust letörték Németországban, a munkanélküliséget igen szűk térére szorították, a családalapítás és gyermekápolás érdekében eredményes szociális intézkedéseket tettek s nem egy ponton újat állították az erkölcsi romlásnak, mely a gazdasági válság nyomában haladt. A nagy külpolitikai sikerekről nem is szólva, mely a katolikusokat — a birodalom nyugati és déli részeinek lakosságát — sokkal közelebből és közvetlenebbül érinti, mint a többieket. Ne feledjük el, hogy a Saar vidék

népe tiszta katolikus s az a Rajna mentének lakossága is.

Lehet-e csodálkozni azon, ha nagy lelki válságokhoz vezet, amikor ez a két érzélem összejáratásába kerül egymással? Inkább azokban a körülményekben kell csodálkozni, melyek ezeknek az érzelmeknek összejáratását megengedték s nem akadályozták meg annak elmérgesedését.

Most a német felekezeti iskola körül folyik elkeseredett küzdelem Németországban. Népszavazások folynak mindenütt pro és kontra. Az állami hivatalok 98 százalékos többséget jelentenek a Saar-vidéken — a közösségi iskola mellett. (Állami iskola, melyben kötelező a vallásoktatás.) A kölni érsekség ezzel szemben sorozatosan közli a saját népszavazásának eredményeit, mely viszont átlag 90 százalékos győzelmet mutat — a hitvallásos iskola javára és súlyos vádakat emel az állami népszavazások módszerei ellen.

Az olyan állami iskola, mely kötelezővé és szabadabbá teszi a vallási tanítást, katolikus szempontból nem eshetik kifogás alá, ha az egyébként sem áll ellentétben a kereszténység szellemével. A kat. vezetők azonban attól tartanak, hogy ez könnyen bekövetkezhetik: a szinte már vallási területet érintő államelméleti tanítás könnyen konfliktusba kerülhet a keresztény világnézet tételeivel. Kerülhet, de nem kell okvetlenül kerülnie s ezen múlik a nehéz belső német helyzet végső kialakulása.

A két fél keményen áll szemben egymással. A katolikus nem enged, mert nem engedhet, mihelyt a tan teljességéről van szó. A másik oldalnak viszont nem is kell engednie, csupán a belátás útján kellene elindulnia: csupán azt kellene belátnia, hogy az emberiség túl van a vallásalapítások korán, ezen a téren minden kísérlet meddő és időszertelen. Vallási téren ma már csak egyszerűsítésre, visszatérésekre kerülhet a sor s nem további bomlásra: a humanista önhittség kora lejárt, a tudomány megilletődve megállt a természetfölöttiségek határán s az egyetlen megoldást maga is — a hitben látja.

A küzdelem el fog dönteni a korszakemlékében: a természetfölötti egyetemesség gondolata győzni fog s ez nem fogja gyengíteni a nemzeti forradalom eredményeit, hanem ellenkezőleg erősíteni. Nemcsak a szociális és a nemzeti elem szintézisére van szükség, hanem a spirituális tényezőnek egyensúlyi helyzetére a materialista fölött.

Addig azonban még sok küzdelemre lesz szükség. Ebben a küzdelemben a német katoli-

A törvényeket az ország összes polgárai kell ismerjék...

és teljes joggal, mert ismerve azokat, tudjuk, hogy mely esetben követünk el törvényellenességet és hogy a büntetéseket elkerüljük, óvatosságnak kell lennünk. Eppen úgy kell ismerjünk az emberi szervezet törvényeit is, mert ha az ellen vétünk és idejében fel nem ismerjük szervezetünk legfontosabb életfunkcióit: a gyomor és egész emésztő szervezetünket, önmagunk ellen követjük el a legnagyobb bűnt.

A világhírű Gastro D., amely három zseniális tudós által lett felfedezve, amerikai gyógyóvénnyekből készült, olyan elemeket tartalmaz és olyan tulajdonságokkal bír, hogy nemcsak gyomor- és bélzavaroknál van rendkívül hatása és az egész élet funkcióját szabályozza, befolyásolja, de 10—15 éves makacs vese, epe és máj-megbetegedéseknél is kitűnő eredményeket értek el vele.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lel utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

kusoknak a legnagyobb bajt hivatlan barátaik és kéretlen szövetségesei okozták. Ezekről írja a *Neue Zürcher Zeitung*, pedig ezt a lapot igazán nem lehet német barátsággal vádolni, sem holmi „reakciós” lelkülettel:

... Nem könnyíti meg a német keresztény egyházak helyzetét az a váratlan szimpátia, melyet a világ mindenrendű fasisztaellenes oldalról most el kell viselniük, olyan körök részéről, melyek csak ebből az alkalomból fedezték fel hírtelenül az egyházat és a vallást s úgy találják, hogy azt egyesegyedül Németországban fenyegeti veszedelem, míg Oroszországban és Valencio-Spanyolországban a haladás szempontjából e tekintetben mindent a legtekintetesebb rendben találunk. Világszerte tapasztalni ezt a furcsa szolidaritást a német egyházak dolgával, melynek semmi köze a vallásosághoz mincse, azt csupán a szájakon hordozzák. Egészen átmeneti jelenség ez, tisztán a politikai taktika szempontjai sugalmazzák, de rendkívülien árt az ügynek, mert fegyvereket szolgáltat azoknak, kik azt hirdetik, hogy a konfesszionizmus és ez a politika szövetségben állanak egymással...

A konfliktus egyház és állam között Németországban megvan és ezidőszert mélyül is. Megoldása óriási erőt jelentene a német államnak, ahogyan az olasz fasizmus tekintélyének igazi ragyogása a lateráni szerződéssel kezdődött. Elmérgesedése pedig gyengülést, meddő és felesleges harcokat.

A nemzeti forradalmaknak utolsó, legkeimegyebb próbaköve: meg kell egyezni az Istennel is.

A GYALOGOS

Írta: HAJNÁDY PAL.

Az óriási daru mindig váratlanul rázza meg láncait, zsiráfnyaka vad nyirkossággal a víz fölé billent, többmázsás gránitömböket himbálva.

Végh Bertalan nem sétálhatott többé önmagábateljesítően a hídon.

Átépitették a hidat, szélesítették.

Mialatt az építkezések folytak, szünetelt az egyirányú emberforgalom. Szünetelt Végh álmodozása is a hídon. Az aszfalthagogató gépek alvilági zenebonájától eltakintva, figyelni kellett azokra, akik szembe jöttek, pipiskedő járású kis-asszonykákra, kerülni kellett a dült arcú úgynököket, gyorsan kitérni a vágató örülteknek.

Másfél esztendővel ezelőtt, az építkezés megindulásakor jött szembe vele először a lány. Aztán minden nap találkozott a második ív fölött, pontosan fél 8 órakor.

Végh reggeli sétáját végezte. Végh mindig sétált.

Szerinte a gyalogközlekedés méltó egyedül az emberhez... Szép lassan sétálni, napsütésben, ködben, szélben, esőben.

Aki siet, az Végh szerint gyanús. Aki villamoson közlekedik, sajnálatra méltó.

Bertalan úr nemsokára huszonöt éve él már magányosan viharvert villájában, de még soha villamosra nem ült.

Elvből nem használt autót sem, pedig pénze lett volna rá. Azt, aki gépkocsin cikázott fel-alá a városban, elveszett embernek tartotta. Jól

tudta, hogy a közlekedés legelőkelőbb módját, a gyaloglást, csak egészséges és nagyon gazdag — vagy nagyon szegény — agglégények engedhetik meg maguknak.

A lány nem sétált. Sietett, valószínűleg hivatalba igyekezett. Arcának sápadt hamvasága, fekete gomb-szeme, selyemlepkére emlékeztette Véghet.

Csak a járása volt erőyes és csattogó. Olcsó sárga aktatáskáját mindig a balkezeiben lóbálta. Egyszer, esőpermeteges nap volt, nem tűnt fel a híd második ívén a „selyemlepké.” Ezenéma ismeretségük nyolcadik hónapjában történt. Közben a forgalmat átterelték a már újonnan elkészült jobboldali gyalogjáróra.

Csak egy hét múlva és már az új járdán jelent meg újra. Arca még sápadtabb volt és katogó járása valahogy elkopott, elhalkult.

— Beteg volt szegényke? — nézett rá Végh kérdően, aztán gyorsan elfordult. Tulajdonképpen akkor jött rá, hogy a lány hiányzott neki, reggeli sétája közben.

— Neveléses dolog! — mormogta és három napig nem nézett a lányra. Aztán negyedik nap örömmel állapította meg, hogy már jobb színben van, hogy szája már újra meggyeszi.

Fanyarédes szája van ennek a lánynak... és hogy siet! Egész fiatalka lehet. Valahol húsz és harminc között. Bertalan úr nem értett a nőkhöz, csak Tacitushoz, Plátóhoz, Bergsonhoz, ezenkívül megtudta metszeni kertjében az őszibarackfákat s minden este felhúzza az apjától örökölt óragyűjteményét... Nyolcvannégy óra kegyezett az első emeleti dohányzóban... A második eme-

letet Bertalan úr kiadta bérbe... Bertalan úr tulajdonképpen orvos volt, de csak egy évig rendelt, össze-vissza két beteg jelentkezett nála, a hírek szerint egyik sem halt meg.

Valamelyik biológiai munkában olvasta Bertalan úr, hogy az jut el a legmesszebbre, aki nem tudja, hogy hová akar eljutni. Végh Bertalan úr is ebben bízott. Halántékán már őszült a haja, reggel hatkor kelt, először Tacitus Annaleséből olvasgatott, aztán a proton-elmélettel foglalkozott. Az élet gyakorlati része nem érdekelt, negyednyolckor sétára indult és most a hídon egyszerre foglalkoztatni kezdte az a kérdés, hogy vajjon őt is észrevette-e a lány.

Mert Bertalan már annyi mindent tud a selyemlepkéről. Például: egyedül jár. Kedvenc virága az ibolya. Férje nincs. Nyáron uszodába megy, fürdőtrikóját nem csomagolja be, csak úgy, a kezében viszi, lengeti, mint egy sárga kis zászlót.

— Kicsit pongyola a selyemlepké, de határozottan megnyerő — szögezte le Bertalan tárgyilagossággal —, különösen mióta megnövesztette a haját.

Másfélévi „ismeretség” után, újév napján, Végh önmagát döbentette meg szemtelenséggel határos merészségével.

Félnyolc órakor reggel újra találkozott a második íven.

Egy elesett ló vergődött a sínen. Csődület támadt. Végh előre nézett, sajnálta a lovat, de jött a lány. Mikor már majdnem eléje ért, széles ív-

Blum francia miniszterelnök elutasította a szak-szervezetek követeléseit

Nem engedélyezett több közterhet, sem állami közmunkát

Párizsból jelentik: Blum Leó francia miniszterelnök esütörtökön végleg visszautasította a szocialista párt balszárnyának követeléseit, melyek új szociális terhekkel akarták sújtani az államkincstárt.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy a már megszavazott kiadásokon túl a kormány semmiféle pótkiadásokkal nem fogja megterhelni a kincstárt. A kormány erre nézve ünnepélyes ígéretet tett az országnak és ezt nem szegheti meg. Mindenesetre minden lehető elkövet az elaggozt munkások és alkalmazottak helyzetének megjavítására. Visszautasította Blum a szak-szervezeteknek azt a követelését is, hogy írjanak ki tízmilliárd frankos állami közmunkát és így tegyék lehetővé a munkanélküliség teljes megszüntetését.

Nagy áradásokat okozott a két-napos esőzés az Ókirályságban

Galati környékén a falvakba is behatolt az árvíz

Bucuresti. Saját tud. Az utolsó negyvennyolc órában ország-szerte nagy esőzések voltak, amelyek az utolsó 24 órában bőségesek voltak mindenütt. Munteniában jégeső is volt.

A hosszabb ideje tartó esős idő és hideg miatt a növényzet fejlődése legalább 20 nappal visszamaradt.

Az őszi vetésekben és gyümölcsstermésben nagy kárt tett a kedvezőtlen időjárás. Már bizonyos, hogy a gyümölcsstermés sokkal kisebb lesz az idén, mint tavaly volt.

Bucuresti. Saját tud. A craiovai vasuti felügyelőség jelenti, hogy a Duna áradása következtében Zimnicea, Corabia és Calafat kikötőkben a vasuti vonalakat elöntötte a víz. Az áradás tovább tart. A medrétől kilépő Duna több helyen a talpfák magasságáig nőtt.

Galatinál is kiöntött a Duna és a város több utcáját elárasztotta. Moldvában a Barlad folyó öntött ki. Az egész völgy víz alatt áll.

Brailából jelentik: A Duna vize áttörte a Ghecet községet védő gátat és behatolt a faluba. Elöntötte az alacsonyabban fekvő utcákat és házakat és pedig oly meglepetésszerűen, hogy a falusiaknak már nem volt idejük megmenteni állataikat.

Tulcea kikötőt is fenyegeti az ár.

ben megemelte előtte kalapját:

— Boldog újévet, kisasszony!
A lány magától értetődő hangon, mint a régi ismerősök, így viszonzolta:

— Magának is.
A nőknél több a természetesség, mint a férfiakban — tűnődött Bertalan, csak később ütött szegyet a fejében: micsoda hivatal az, ahol még újév napján is dolgoznak?

Végh nyugtalan lett, kimért léptei megnyúltak, szaporábban szedte a lábát.

Néha már a harmadik iven találkoztak.
— Züllöm — állapította meg. — Tacitust egészen elhanyagolom, már Plátót sem fordítom franciára. A kertben nem metsztem meg a körtefákat.

*

Január közepén Végh meghűlt. Kába fejjel ébredt ágyában, a kitömött sas alatt, amelyet még nagyapja ejtett el a szomszédban, vadul tikk-takkolt a 84 óra. Riadtan kapta fel fejét. A nyitott ajtón át a régi hollandi órára révedt: fél 8 lesz öt perc múlva.

— Ha futok — gondolta —, akkor talán még elérem...

Zihálva öltözött. Ugy érezte, tüzes nyilak szövelegnek a fejében.

Végigrohant az utca meredekén, szédült, kifulladt.

A villamosmegálló előtt tántorogva körülnézett, aztán egészen összegörnyedt, megsemmisülve a szegyenkezetől felkapaszkodott a megvetett járműre.

— Hogy egy jegy a hidig?
Nem tudom... Párizsban... Hánykódva

Egyetlen légy is
alaposan elronthatja ebédutáni nyugalma. Legyeket nem lehet elkergetni, ismét és ismét visszajönnek, míg végül Önt üzik ki saját szobájából. Csak egy szer segíti permetszen lakásában FLY-TOX-ot.

FLY-TOX

A horvát és a magyar népkisebbség vezéreivel tárgyalt a jugoszláv kormányzat

A horvát kérdés a megoldáshoz érkezett Kulturális könnyítéseket kértek a magyarság vezetői

Belgrádból jelentik: Pál jugoszláv kormányzóherceg elindult Londonba, hogy Jugoszláviát a koronázáson képviselje. Utközben a

brdoi kastélyban találkozott Macsek horvát vezérrel, aki már hónapok óta tárgyal illetékes belgrádi tényezőkkel a horvát kérdés megoldásáról. Magának a találkozásnak tényéből beavatott körök arra következtetnek, hogy

a horvát kérdés megoldása döntő állapothoz jutott.

Belgrádból jelentik: Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök szerdán este fogadta a jugoszláviai magyar kisebbség vezetőit, dr Várady Imrét, dr Strelitzky Dénest és dr Deák Leót s hosszas tanácskozott velük. A megbeszélésen jelen volt Stosovics közoktatásügyi, Sztankovics földművelésügyi és Jankovics erdő- és bányaiügyi miniszter is. A magyar kisebbség kívánságait Várady Imre dr ismertette, utalva arra az emlékiratra, amelyet az elmúlt év őszén nyújtottak át a miniszterelnöknek.

Kérte, tegye lehetővé a miniszterelnök az elemi iskolákban a magyar gyermekek magyarnyelvű oktatását, a tanítóképzőkben nyissanak magyar tagozatot és a magyar tannyelvű állami iskolákban megüresedett tanítói állásokba magyar, vagy magyarul tudó tanítókat nevezzenek ki s engedélyezzék magyar kulturegyesületek alakítását.

Sztojadinovic miniszterelnök nagy érdeklődéssel hallgatta dr Várady Imre előterjesztését és megígérte, hogy a kéréseket, amennyire csak lehet, teljesíteni fogja.

dőlt a ragacsos rézrúdnak. Az utasok összetaposták, megrúgták, egy fiatal úr kényelmesen elhelyezkedett a lábán.

És beteg volt. És forgott vele a mindenség... Ugy érezte, ez a vég: kiszolgáltatva szenvedélyeinek, villamoson utazik a kiszámíthatatlan sors elé és még közben a hideg is rázza.

Mikor a híd előtt nagynehezen átfúrta magát a tömegben és leszédült a lépcsőről, a lány ott állt előtte. Új tőlükabát volt rajta, rozsdabarna prémgallérral:

— Vártam... Tudtam, hogy villamoson fog jönni... Valami baj történt? Beteg? Ugy-e azért jött villamoson? — simogatta ez a hársónyes hang.

— Szeretem magát — zümmögte Bertalan a lázbetegekhez illő rózsás felelőtlenséggel.

Kicsit megtántorodott Végh, a lány keze után nyúlt és azzal nyugtatta magát, hogy ő most csakugyan lázas és joga van összevissza beszélni:

— Milyen jól ismer engem!... Kedves Solyemlepké, azt hiszem valóban beteg vagyok... Mondja, látszik rajtam... a fejem... és... szeretem... azt is látja?...

*

Elete egyetlen villamos utazását később se tudta megbocsátani fiatal feleségének. Fiatalságot megbocsátotta.

Kezdte kerülni a hidat és titkon azzal a gondolattal mótáskodott, hogy újra megnyitja orvosai rendelőjét.

A csilingelő sárga villamoskocsikat pedig szentül még bizalmatlanabban nézte...

CONDOLJA MEG MELY BOLDOGSÁG

kedvünk szerint járni
kelni, fájdalmak nélkül...

Mily kellemes érzés az üde bőr és a hajlékony test. Mindez nagyon is egyszerűnek tűnik, ha megvan, hiszen ez a tökéletes egészség. Azonban nagyon sokan vannak, akiknek ez legnagyobb vágyuk...

Akar e örülni az életnek? Védkezzen az intoxikáció állapotosságai ellen, mert ez a legtöbb megbetegedés eredeti okozója. Mi a belső intoxikáció? A húgysav, a húgany (urea), a sók, az ételsav, az összes betegségek okozó bacillusok, a felesleges zsíradékok, a szervezetben feleslegesen visszatartott élelmiszer-salakok, amelynek a legsúlyosabb zavarokat okozzák. Mindezeknek a szervezetből való eltávolítása természetes úton kellene lefolyjon, azonban a mai modern életformánk túlságosan gyorsított és ennek következtében az anyagcsere folyamata meglassul és szükség van a gyökeres kezelésre. Ehhez a kezeléshez a legkiválóbb orvosprofesszorok URODONAL-t ajánlanak, amely egy elsőrendű terapeutikus készítmény és amelynek tökéletes hatása valószínűleg csodákat tesz a belsőszervek egyensúlyának helyreállítása és megtartása terén.

NEHÁNY VÉLEMÉNY

Hosszú évek óta használok az Urodonal-t, mert cukorbetegségben és aritmiában szenvedek; ép most folytatom le egy háromszoros üvegből álló kúrát és kijelentem, hogy jól érzem magam... Ételkezéskor szedem gyógyszeremet, amely nagyon kellemes.

M. G. Paris

Terapeutikus ellenőrzés szempontjából kívánom, hogy az orvos feleségek, akik arccsüvegben szenvednek, Urodonal-t kezdjék kezelni, meggyőztem, hogy a betegség örökös természetű, mert feleségem Édes Átyja is szenvedett a bajban. Az Urodonal kezelés folytán a nagyon erős és gyakori rohamokkal jelentkező fájdalmak, pár hónap óta megszűntek. Dacára annak, hogy tekintettel a betegség családi eredetére a tökéletes gyógyulásban nem hiszek, a gyógyulástól kezdve a házi ügyeitől álló Urodonal kúrát, hogy a

hiszem, hogy intézkedtem, hogy feleségem folytatja a házi ügyeitől álló Urodonal kúrát, hogy a húgysavat kiválassza és eltávolítsa. A továbbiakról értesíteni fogom

URODONAL

Megfiatalítja szervezetet. És megóvja a betegségektől
Kapható: Gyógyszertárakban és Drogeriákban

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

Hősi pózok a Calea Victorian...

1. Abessziniába indul a kalandos életű magyar színész.
2. Spanyolországba tart a magyar ujságíró

Bucuresti, április hó.
Pár évvel ezelőtt Bucuresti még messzi idegenségnek számított, távoli, különös meglepetések városának, ahol nyugtalanverő ardealiak kalandvágyukat elégíthették ki, vagy összeomlott létalapok épülhettek bámulatos hirtelenséggel újra, mint ahogy a tengerentuli kivándorlók regényes történeteiben olvashatja az ember. Ma már azonban távolról sem a csodálatos pályafutások színhelye Bucuresti. S akit kalandok, vagy titokzatos meggazdagodási lehetőségek izgatnak, azok batyuba kötik itt is roncsvállalkozó szellemüket és maradék életreményüket és nagyobb meglepetéseket ígérő tájak felé kelnek vándorutra.

Facér színésszel találkoztam tegnapelőtt a Calea Victoriein. Már vagy hét éve itt látom kinlódni Bucurestiben. Mindenfélét próbált már. Drámát játszott; operettet játszott. Színházi ügynöksége is volt. Igyekezett magát rendkívül befolyásos embernek feltüntetni s mindenféle kijárást végzett. Játszási engedélyeket szállított, artistákat és artistanókat közvetített, s néha sikerült rábeszélnie egy-egy ardeali színigazgatót, hogy alakítson színtársulatot Bucurestiben, juttatva neki is valamilyen állást, szerepet, kegyeret. Hol titkár volt, hol drámai hős. S mikor a társulat megbukott, — mert mindig megbukott, — ő rendszerint mentett magának valamit a romokból. Néha hosszabb időre eltűnt Bucurestiből. Magyarországon is próbált szerencsét s bizony az is megtörtént, hogy egy kellemetlen napihírben láttuk viszont a nevét... Istenem, ma már nem is szabad ezt olyan rettentő szigorúan venni. Az ember mindenre ráfanyalodik... Legutóbb icipici színtársulattal járta a transsyl-

vániai falvakat és hősi erőfeszítéseket tett egy előadás megtarthatásáért, ami a hitelezők elől való szüntelen menekülés s a hatóságok éber figyelme miatt nem mindig könnyű feladat.

18 évesek szerettek volna lenni s két ravasz cigányasszony hálójába kerültek

Ta-Săcușc. Saját tud Treiscaune megye egyik legnépesebb és legszebb fekvésű községében nevetséges habonának esett áldozatul két hetven éven felüli öregasszony. A jó öreg nénik, hogy s hogy nem, összehívték két fiatal cigányasszonnyal és annyira hisztékenyek voltak, hogy a ravasz cigány-meséket teljesen elfogadva, egyezsége léptek bizonyos fiatalítási kurzuslás dolgában. A terv az volt, hogy a cigányasszonyok útmutatását követve, új fogak nőjenek, kisimuljanak a ráncok az arcon s nem kevesebb, mint 18 éves fiatalágukat nyerjék vissza, hogy így teljes frissességben hozzákezdhessenek a vagyongyűjtéshez. A nagy átalakításhoz azonban bizonyos varázsszerekre volt szükség, melyeket drága pénzen kellett megfizetni s így hónapok alatt egy

De ez se ment, semmi se ment. Megint csak facéran csatangolt Bucurestiben s mostanában annál reménytelenebb az ilyen csatangolás, mert egy idő óta, mint köztudomású, a kávéházak kártyaszobái és a klubok játékszobái se nyujtják azokat a gyors-segélyeket, pillanatnyi újéltrekeztéseket, amelyeket a mindent hiába próbálók egy-egy fáradt éjszakán át szerencsével, vagy ügyességgel kiereszkoltak maguknak régebben a sorstól.

Mit tegyen az ilyen facér, reménytelen ember? A napokban, mondom, találkoztam vele a Calea Victoriein. Nagy léptekkel loholt az ember-sokadalomban, mint akinek hosszú idő után megint fontos dolga van.

— Hova, hova? — kérdeztem.
Szinte zökkenve állt meg, mint a hirtelen lefékezett kocsí. Es nagyon komolyan felelte:

— Adisz Abehába.
Nagyot néztem.

— Ez nem tréfa, — erősítette és már elő is vette okmányait. — Idenézzen, uram. Megvan a jegyem Fiumétől Abessziniá fővárosáig. Egészen jól tudok olaszul és sikerült megcsinálnom, hogy ingyen elszállítsanak... Most már csak azt kell megoldanom, hogy Fiuméba vergődjek el. De az is meglesz. Még a héten utazom.

— És mit fog kezdeni Adisz-Abehában?
— Valami kis vendéglőt szeretnék csinálni. Enyhén magyar ízű ételekkel... Eddig a kultúrától akartam megélni, de nem sikerült. Most teszek egy utolsó kísérletet s a bendőkre spekulálok. Gulyást és pörköltet fogok főzni olasz al-tiszteknek, bennszülött katonáknak. Lehetetlen, hogy ne legyen sikerem vele.

Aztán, mint aki nagy titkot árul el, hozzátette még:

— Ösztintén szólva, én azt hiszem, hogy vannak ott már szép számmal magyarok. Azoknak aztán a pörkölt mellé felszolgálok egy kis színjátszást is... Az sincsen éppen kizárva, hogy olasz színházat csináljak ott, vagy abessziniul fogok játszani... mindegy nekem, melyik törzsenek a nyelvén... biztos, hogy jobban megélek belőle, mint amilyen megélhetést ma — egy-két társulat kivételével — az ardeali magyar színjátszás nyujt.

Elköszönt és rohant tovább... Addisz-Abehába.

A napokban nekivágott a világnak egy fiatal ujságíró is, aki nemrégiben még egy ardeali magyar lapnak küldött színes cikkeket Bucurestiből. Nem annyira megélhetési gond, mint inkább bizonyos eszmék és események iránti érdeklődés váltatta meg vele az utlevelét. Spanyolországba ment.

— Hősi halált készül halni? — tudakoltam.
— Igen, hősi, — felelte.

Azt meg se kérdeztem, hogy melyik oldalon szándékozik beleavatkozni a hadműveletekbe és gulyássá aprítani az ellenséget. Szélsőbaloldali érzelmeit ugyanis eléggé ismerem. Valószínűnek tartom azonban, hogy spanyol földön sem lesz gulyás a bucaresti vállalkozásból, épúgy, mint Addisz-Abehában... Erős a gyanum, hogy a fiatal kartárs sem tud egykönnyen elszakadni az ujságírás kaptafájától s az események alakítása helyett megelégszik majd azok ismertetésével. Es színes riportokat fog küldeni Spanyolországból. Tulnyomóan vöröseket. (J. b.)

egész kis vagyon vándorolt át a cigányok kezébe. Most, a langyos tavasz kellett volna meghozza a csodát, melyet szívszorongva vártak az érdekeltek, de időközben elúszva nemcsak a pénz, hanem az értékesebb szötemények is, az egyik áldozat már csak kölcsön útján tudott eleget tenni a mind nagyobb követeléseket támasztó cigányának s ebből a kölcsönből kifolyólag tudott ki a szélhámosság. A hitelező nem hitt a meséknek, kihallgatta a fiatalításra váró páciens és a cigány né beszélgetését és leleplezte a csalást. A cigányok úgy oldották meg a szorult helyzetet, hogy ismeretlen helyre menekültek, a hisztékeny öregek pedig kiábrándulva a fiatalítás csodájából, feljelentést tettek a csendőrségen

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 1.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 500, félévre 250, negyedévre 210, egy hónapra 70 lejt.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P, egy hónapra 5 P. Vasárnap és ünnepnap 20 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

UJABB MINISZTERI RENDELET AZ ÜZLETEK ÉS A BORBÉLYOK HUSVÉTI ZARÓRAJÁRÓL. Oradea. Saját tud. A munkaügyi minisztérium tegnap táviratilag közölte a helybeli munkaügyi inspektorátussal az üzletek és a borbélyok husvétii zárójárásáról szóló hivatalos rendeletet. A minisztérium rendelete minden eddigi félreértést teljesen eloszlat és a következőképpen hangzik. Május 1-én az összes üzletek egész nap nyitva tarthatnak. Az alkalmazottaknak a jövő hét valamelyik napján egy egész napi szabadidőt kell kapniok kárpótlásul. Az ipari üzemek, gyárak természetesen május 1-én nem dolgozhatnak. Május 2-án, 3-án, román husvét első- és másodnapján szigorított munkaszünet van. A borbélyok, a munkaügyi miniszter rendelete értelmében, május 1-én egész nap nyitva tarthatnak. Husvét másodnapján, hétfőn és harmadnapján, kedden déli tizenkét óráig dolgozhatnak csak.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA UJBÓL ELNÖKEVÉ VÁLASZTOTTA JÓZSEF KIRÁLYI HERCEGET. Budapestről jelentik: A Magyar Tudományos Akadémia nagyhatékon csütörtöki, harmadik napján a következő három évi időszakra újból elnökké választották József királyi herceget. Másod-elnökké Ravasz László dr. református püspököt, az Akadémia tiszteleti tagját választották.

A magyar hadügyminiszter otthon. Budapestről jelentik: Róder honvédelmi miniszter csütörtökön este a menetrendszerű gyorsvonattal visszaérkezett németországi és ausztriai látogatásáról.

Băile episcopesti Oradea mellett.

Izapp fürdők, forró izzappakkolások, villany-szénasav és tükörfürdők. Szállodák, 1-ső oszt. éttermek nyitva vannak és a nagyközönség rendelkezésére állanak. Naponként hat fürdővonat közlekedik Oradeáról. Autóbusz indul a Piata Unirii-ről.

Ezüstlakodalom. (Timisoara). Gámentzy István, az Ardeali Bank igazgatója, a város katolikus közéletének tevékeny, kimagasló tagja most tartotta meg feleségével, szül. Pauer Jozsefával ezüstitakodalmát. A jubiláló házaspár a harmadik kerületi plébániatemplomban jelent meg, ahol P. Agoston szalvatoriánusrendi szerzetes áldotta meg újból frigyüket, meghatóan szép beszéd kíséretében. A köztisztelőben álló házastársakat — szép családi ünnepükön öt gyermekük is résztvevett — egyesületek képviselői és igen sokan mások is szerencsekívánataikkal keresték fel.

HÁROM HÓNAPPAL MEGHOSSZABBÍTOTTA A CAREI IDŐKÖZI BIZOTTSÁG MŰKÖDÉSÉT. Carei. Saját tud. Az időközi bizottság működési határideje a héten lejárt. Dr. Gurzau Mihály, Salaj megyefőnöke a bizottság megbízatását három hónappal meghosszabbította. A bizottság csütörtökön tette le az esküt a prefektus helyettese, dr. German Ioan főszolgabíró előtt.

Tömeges áthelyezések a postán. Timisoara. Saját tud. A helybeli főpostára tömeges áthelyezésekről szóló rendelet érkezett. A még szolgálatban maradt kisebbségi tisztviselőket az Okirály-ságba helyezték el. A főposta az érdekelteket egyelőre hivatalosan nem értesítette az áthelyezésről. Hír szerint előbb várják, hogy az idehelyezettek elfoglalják új állomáshelyüket, nehogy a posta ügymenete fennakadást szenvedjen.

* Ha rheumás ízületi gyulladása, epe- és májbántalmak vannak vagy érlelmeszedésben szenved; ha hólyagbajának gyógyulását akarja elérni, ez esetben csak egy tanácsot lehet Önnek adni: használjon URODONAL-t.

A SCHMOLL DOBOZ 3 ISMERTETŐ JELEL

Nem SCHMOLLPASTA az olyan kék-fekete-fehér doboz, amelyről a fenti három ismertetőjel hiányzik.
Készítsenek, óvakodjanak az utánzatoktól!

Salardon az országos állat- és kirakodó nagyvásárt május 5-én, szerdán tartják meg.

Halálozás. Bucurestiben, ötvenedik életévben elhunyt a Resita művek egyik érdemes, kiváló főtisztviselője, Becker Károly főfelügyelő. Felesége szül. Safarcik Gertrud, édesatyja, id. Becker Károly, a Resita nyugalmazott főkönyvelője, testvérei és rokonsága gyászolja. Az elhunytat Timisoara-ra szállítják és ott helyezik örök nyugalomra.

Băile episcopesti Oradea mellett.

Izapp fürdők, forró izzappakkolások, villany-szénasav és tükörfürdők. Szállodák, 1-ső oszt. éttermek nyitva vannak és a nagyközönség rendelkezésére állanak. Naponként hat fürdővonat közlekedik Oradeáról. Autóbusz indul a Piata Unirii-ről.

BETÖRŐK JÁRTAK EGY KÖZSÉGI ÜZLETBEN. Carei. Saját tud. Ismeretlen tettesek a napokban Sanislaun behatoltak a Porzet és a Merk-féle vegyeskereskedésbe. Az egyik üzletből 2000, míg a másikból 200 lejt vittek el. Az árukészletet nem dezsmálták meg.

Óvakodjunk a meghűléstől?

„Már csontjaimban érzem a nedvességet. Biztos, hogy meghűltem!”

„Amint hazaérkezik használjon Carmol-t bedörzsölésre és rögtön elmúlik.”

* Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ara üvegenként 22 lei.

KIFOSZTOTTAK EGY TRAFIKOT. Oradea. Saját tud. Vakmerő betörés történt a pén-tekre virradó éjjel a pénzügyigazgatósággal szemben lévő trafikban. A betörő felfeszítette a bódé vasrácsos ajtaját és a készletet egy zsákba akarta csomagolni. A lármára azonban figyelmes lett a Sztaroveszky-utcában szolgálót teljesítő őrszem és elfogta a betörőt. A rend-őrségen megállapították személyazonosságát: Spirezeu Stoinicanak hívják. Brailába való s csak néhány napja érkezett a városba, de már az első kísérletén rajtavesztett.

Băile episcopesti Oradea mellett.

Izapp fürdők, forró izzappakkolások, villany-szénasav és tükörfürdők. Szállodák, 1-ső oszt. éttermek nyitva vannak és a nagyközönség rendelkezésére állanak. Naponként hat fürdővonat közlekedik Oradeáról. Autóbusz indul a Piata Unirii-ről.

Nyomatványkiállítás Devan. Saját tud. A nyomdászok nyolcadik kerülete az elmúlt héten kétnapos nyomtatványkiállítást rendezett. A kiállítást Vostinar György, az aradi munkakamara kiküldötté nyitotta meg. A kiállítás után a nyomdász-szervezet rendkívüli közgyűlést tartott.

ÖSSZEMARTA A VESZETT KUTYA EGY BERTHÁZ ÖSSZES LAKÓIT. Targu-Mures. Saját tud. Holbach Jenő mérnök Sft. Gheorghe utca 16. szám alatt lakó családját az udvaron veszett kutya támadta meg. Az emeletes épület összes lakóit kisebb-nagyobb sérüléssel, karmolással, harapással a Pasteur intézetbe szállították. A Holbach, Kosztka, Müller-családok tagjai és egy üzlet alkalmazottai állanak orvosi kezelés alatt veszett kutyaharapással.

* Az arcbőr célszerű ápolásához mindenekelőtt az szükséges, hogy bélműködésünket reggelként éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Az orvosok ajánlják.

Két asszonyt halálrasujtott a villám. Carei. Saját tud. Néhány nappal ezelőtt hatalmas vihar vonult keresztül a közeli Sanislaui község felett. Ifj. Somogyi Ferencné és sógornője Dézsi Erzsébet a mezőről a vihar elől hazafelé igyekeztek. Nem messze a falutól váratlanul lecsapott a villám és mindkettőjüket halálrasujtotta. A kottai villámcsapás áldozatait nagy részvét mellett temették el.

* A gyakran visszatérő fejfájás, szédülés és szívdobogás nagyon sok esetben megszűnik, ha naponta reggel éhgyomorra és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet iszunk. Az orvosok ajánlják.

Május 2-án életbelép a hadirokkantak pártolásáról szóló törvény. Satu-Mare. Saját tud. Ismeretes, hogy a kormány a hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák pártolására törvényt alkotott, amely május 2-án lép életbe. A vállalatok május 15-ig az illetékes munkaügyi felügyelőséghez kimutatást kötelesek benyújtani az alkalmazottakról. A listán a név mellett fel kell tüntetni az állampolgárságot, az etnikai eredetet, a fizetést, s azt, hogy az illető nem hadirokkant és ha igen, ugy csatolni kell az idevonatkozó okirat másolatát. A törvény alkalmazását a munkaügyi felügyelőség ellenőrzi. Az állami, megyei és községi vállalatok munkáslétszámuk 10 százalékát hadirokkantakkal kell, hogy kiegészítsék. Az állami, megyei vagy községi segélyt élvező vállalat 4 százalék alkalmazására köteles, a kihasználási jog (concessio) bérleti 5 százalékig hadirokkantat kell, hogy foglalkoztasson. Az állammal, megyével vagy községgel szerződéses viszonyban álló vállalat munkásainak 4 százalékát hadirokkantakkal kell kiegészítse, de csak abban az esetben köteles ezt a létszámot alkalmazni, ha a szerződés összege meghaladja az ötmillió lejt. Az idegen alkalmazottak után 20 százalék hadirokkant, hadiözvegyet és árvát köteles a vállalat foglalkoztatni. Végül az ötven embernél többet foglalkoztató gyár 2 százalékig van kötelezve.

LÁGY VIZ — RUGALMAS, FIATAL BŐR! A természetes szépségpolgár alapja a víz! A víz ásványi sókat és oldott meszet tartalmaz, mely bőrt tönkre teszi, elcsúfítja... Őrizz meg bőre rugalmasságát, szépségét Mack's Kaiser Borax-szal lágyított mosdóvíz használatával. Csak a közismert vörös dobozban valódi, kimérve nem kapható.

Műkedvelő szinelőadás. Az ardeai Katolikus Népszövetség oradeai tagozata kultur céljaira május 9-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel a Katolikus Kőr nagytermében közismert és kedvelt műkedvelők által előadhatja Emmert Lavry: Az Ur katonái című háromfelvonásos, tízenegy képből álló világhírű drámáját. A darabot Losonczy Gábor rendezte. A mindenféle óriási sikert aratott nagyhatású vallásos tárgyú dráma a legnagyobb érdeklődésre tarthat igényt. A rendezőség olcsó helyárakról gondoskodott. A helyárak: 45, 30, 20, 15, 10, 6 lei és a bélyeg. Gyerek már kaphatók a Katolikus Kőr háznagyi hivatalában.

Szénne égett egy nyolcvankét éves öreg asszony. Satu-Mare. Saját tud. Borzalmas szerencsétlenség történt Petea község határában a cigánysorban. Az egyik náddal fedett, kémény nélküli viskóban lakott Gombos Terézia nyolcvankét éves öreg asszony Matild nevű leányával. Az öreg asszony vak volt s évek óta mozdulni sem tudott. Gombos Matild tegnap ebédet főzött. A füstöt az ajton eresztette ki, miközben egy szikra lángra lobbantotta a nádfedelet. A tűz pillanatok alatt elhatalmaskodott a viskón. A leánynak már nem volt ideje menekülni és az ijedségtől ájulisan esett össze. Egy Varga Sándor nevű cigánylegény behatolt a házba és súlyos égési sebekkel kimentette Gombos Matildot, míg az öregasszonynak már csak a megszénesedett holttestét találhatták meg.

Temetés Oradeán. Id. Boldica György építőmester 56 éves korában, Take Jonescu utcai lakásában meghalt. Temetése május 1-én, szombaton lesz a Rulikovszky temető kápolnájából (Caritas).

Háziasszonyok öröme!

Speciális szerkezet

Minimális fogyasztás

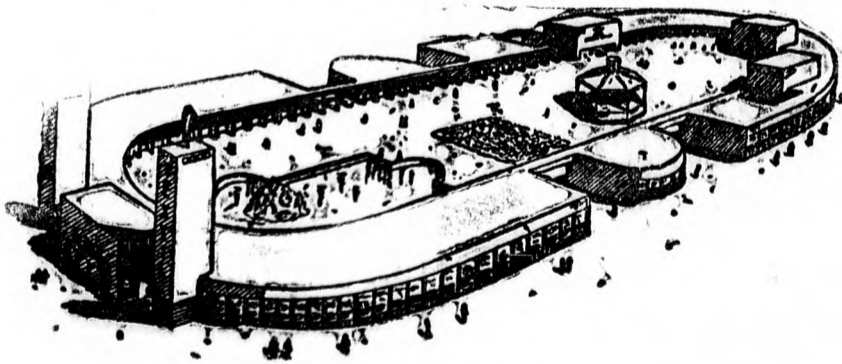
a masszív
„ELITE” tüzhely
feher zománc kivitelben, tűzálló samott béleléssel
SZÁNTÓ Oradea
„ZEPHIR” kályhagyára.
Esslingeni faredőnyök. Acéllemez redőnyök.
Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Lapunk legközelebbi száma, tekintettel május elsőjére és a román husvét ünnepeire, kedden délután a rendes időben jelenik meg.

Hivatalos rendelet a nemzetiszínű zászló méreteiről és használatáról. Az oradeai rendőrfőnökség az új büntetőtörvény rendelkezése értelmében elrendeli a következőket: A kereskedelmi, ipari és gazdasági vállalatok tulajdonosai, valamint az intézmények, a nyilvános mulatók, üzletek, műhelyek tulajdonosai és az összes háztulajdonosok kötelesek beszerezni a törvény által előírt román nemzetiszínű zászlót és kötelesek kifizetni a nemzeti és az alkalmi ünnepeken. A zászló mérete a törvény előírása szerint a következő: Három és négy emeletes házaknál 4x2 méter, kétemeletes házaknál 3x1 és fél méter, egyemeletes házaknál 2x1 és egy negyedméter, földszintes házaknál 2x1 méter. Üzletek, vendéglők 1x0,75 méteres zászlót, különleges alkalmi ünnepeken pedig 2x1 méter méretű zászlót kötelesek használni. A zászló színe az alkotmány értelmében kék, sárga, piros a zászlórúddal párhuzamosan elhelyezve. Csak jó anyagból szabad készíteni a zászlót és szabálytalan színezést vagy pártjelvényvel, választási jelvényvel ellátott zászlót tilos használni. A zászlót az épület legláthatóbb helyén kell elhelyezni külön zászlótartóba. Háztetőre, padlásablakba nem szabad a zászlót helyezni. Reggel 7 órától 24 óra hosszágig kell kifizetni a zászlónak. A rendelet értelmében 1937 május 10-ig mindenkinek be kell szereznie a megfelelő zászlót. A rendelet ellen vétőket a törvény két hónaptól egy évig terjedő börtön és 2000 leitől 10 ezer leig terjedő pénzbüntetéssel sújtja.

HÁROM ÉV MULVA TIZENÖTEZER HADI REPÜLŐGÉPE LESZ A FRANCIA REPÜLŐFLOTTÁNAK. Londonból jelentik: Pierre Cot, légügyi miniszter, aki jelenleg Londonban fontos katonai tanácskozásokat folytat a francia és angol légiflotta együttműködéséről, az angol lapok munkatársai előtt a következő nyilatkozatot tette:

— A francia repülőflottának ez idő szerint tízezer gépe van. Ez a szám azonban három éven belül tizenötezerre fog növekedni. Ha kell akár a végletekig folytatjuk repülőgépeink számának szaporítását, bár meg vagyok győződve, hogy előbb-utóbb meg kell kezdeni a fegyverkezések korlátozását, mert különben a fegyverkezési verseny feltétlenül katasztrófába sodorja Európát. Addig azonban, míg ez a verseny tart Franciaország mindig az élen fog haladni.

A Budapesti Nemzetközi Vásár főtere.

Stadium-vonalban tartott, félkilométer hosszú elliptikus pavilonos zárja körül a Nemzetközi Vásár főterét. Hozzá csatlakozik közel 30 területtel csarnok, amely hajlékot ad a vásáron felsorakozó mintegy 200 ipari szakmának.

A Budapesti Nemzetközi Vásár féláru utazási kedvezménye április 20-án lép életbe.

CONVOCALE

Erdélyi Lapok ((Gazeta Ardeleană) S. A. va ține adunarea generală ordinară în ziua de 18 Mai 1937 în localul firmei (Str. Reg. Carol II. No. 5.) la ora 5 d. m., la care Dnii acționari sunt convocați.

Program: Raportul direcțiunii și cenzorilor Stabilirea bilanțului despre anul de gestiune 1936 Votarea absolutorului către direcțiunea și cenzorii, Alegerea membrilor ale Consiliului de Administrație și de cenzori.

Adunarea generală este în număr dacă cel puțin ^{1/3} partea capitalului social este reprezentată: în caz contrar în 15 zile se va ține o nouă adunarea generală.

Acțiunile se vor depune la casiera firmei. Bilanțul sta la dispoziție Dilor acționari în localul firmei până la adunarea generală. Oradea, la 1 Mai 1937.

DIRECȚIUNEA

MEGHIVÓ

Az Erdélyi Lapok r. t. rendes közgyűlését a cég helyiségében (Regele Carol-u. 5. sz.) 1937 május 18-án délután 5 órakor tartja meg, melyre a részvényesek meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai: Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. Az 1936. működési évről szóló mérleg megállapítása. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére való felmentvény felletti határozat. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása.

A közgyűlés határozatképes, ha az alaptőkének legalább ^{1/3} része képviselve van, ellenkező esetben 15 nap múlva új közgyűlés tartatik.

A részvények a cég pénztáránál teendők le. A mérleg a cég helyiségében a közgyűlésig a részvényesek rendelkezésére áll.

Oradea, 1937 május 1.

IGAZGATÓSÁG

CONVOCALE

Tipografia „Sf. Ladislau S. A.” va ține adunarea generală ordinară în ziua de 18 Mai 1937 la orele 5 după masă în localul institutului Oradea, Str. Reg. Carol II. No. 5 la care avem onoare a convoca onor. acționari. Dnii acționari sunt invitați a depune acții încă înaintea adunării generală la casieria institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul consiliului de administrație, prezentarea bilanțului și conturilor finale de pe gestiunea anului 1936.

2. Raportul comitetului de cenzori, descărarea direcției și comitetului de cenzori.

3. Alegerea membrilor ale Consiliului de Administrație și de cenzori.

4. Eventuale propuneri. Bilanțul sta la dispoziția Dilor acționari în localul firmei până la adunarea generală. Oradea, la 1 Mai 1937.

Consiliul de Administrație

Extras din statute: 18. §. Pentru hotărârea valabilă la adunarea generală trebuie să fie reprezentată cel puțin partea a treia a capitalului 20. §. Fiecare acționar, care dorește să lua parte la adunarea generală este dator a depune înaintea de adunarea generală acțiunile sale împreună cu cupoanele la locul publicat în convocare, unde se va elibera dovada cu indicarea voturilor sale. Despre acții unui proprietar se va elibera numai una dovada.

MEGHIVÓ

A Szent László-nyomda Részvénytársaság 1937 május hó 18-án d. u. 5 órakor tartja ezévi rendes közgyűlést az intézet helyiségében Oradea, Str. Reg. Carol II., No. 5. sz. alatt, amelyre a részvényeseket tisztelettel meghívja. A megjelent részvényesek részvényeiket tartoznak az intézet pénztáránál közgyűlés előtt letétbe helyezni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1936. évi zárszámadások és a mérleg tárgyában.

2. Felügyelőbizottság jelentése az igazgatóság és a felügyelőbizottság felmentvényének megadása.

3. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása.

4. Esetleges indítványok. A mérleg a cég helyiségében a közgyűlésig a részvényesek rendelkezésére áll. Oradea, 1937. május 1.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból: 18. §. A közgyűlés csak azon esetben határozatképes, ha a részvényesek a közgyűlésen a részvénytöke egyharmadát képviselik. 20. §. Minden egyes részvényes, aki a közgyűlésen szavazati jogát akarja gyakorolni, részvényét a szelvényekkel együtt a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál tartozik letétbe helyezni, amiről a szavazáskor felmutatandó elismervényt kap. Minden egyes részvényes, tekintet nélkül részvényeinek számára, csak egy elismervényt kap.

A jubiláló szovjet és a Jagoda-ügy

Írta: Rády Elemér

Áprilisban volt húsz esztendeje, hogy Lenin Perrogradba érkezett és ebben a jubileumban ünnepli most a szovjet fennállásának is kétvázadát. Az orosz girondista forradalom ünnepe alkalmából önként kínálkozik, hogy felvessük a kérdést: milyen lenne Oroszország arca, ha nem következnek be azok a műhibák, amelyeket Kerenszki követett el és nem következtek be így a bolsevista forradalom. Bármennyire dilettáns, tudománytalan is a kérdés, érdekesítően izgalmas végiggondolni, milyen lenne ma a világpolitika arculata, ha ma egy népi-nemzeti Oroszország áll Keleten s a bolsevizmus nagy kísérleti telepe nem valósul meg.

De ez a húszéves jubileum kitűnő alkalom lenne arra is, hogy elkészítsük a szovjet mérleget is. Mi az, ami újat hozott Lenin és Stalin valóságát tett marxizmusa? Azok a nagy igérettek, világmegeváltó nagy elgondolások, öntelt fogadkozások mivé zsugorodtak össze ez alatt a húszesztendő alatt? Az Oroszországot megjáró irók utinaplói igazolják, hogy az új hősi embertípus, amelynek a kialakításáért felrúgták az évszázados nevelési elveket, amelyért új erkölcsöket hoztak be, s amely végeredményben a marxi dialektika sarkköve — húszesztendő alatt nem alakult ki s a szovjetember minden nyárspolgárnál nyárspolgaribb, elbutult, szürke, minden dinamizmust nélkülöző, nagy alkotásokra képtelen, üres percmemberke. A jubiláló szovjet mérlegének ez a passzívum az igazi értéke. Az emberben megbukott a marxizmus — ma már nyugodtan és tárgyilagosan megállapíthatjuk.

A belső — mondjuk lélektani — válság mellett azonban a naponta fel-felbukkanó, újabb trotzkista pörök viszont az igazolják, hogy a szovjet államszervezet is súlyos belső betegségben szenved. A nagyközönség már-már megcsömörlött a szinte naponta feltálat újabb és újabb szovjetpöröktől és könnyen napirendre tért a vezető szovjetpolitikuskok falhozállítása fölött. Pedig ezekből a vérengzésekből, amelyeket nem lehet könnyen és egyszerűen azzal a kézlegyintéssel elintézni, hogy Stalin biztositani akarja hatalmát s most éli ki éveken keresztül elfojtott bosszuját — ezekből a nyugateurópai értelemben barbár, vad vérengzésekből igen tanulságos következtetéseket vonhatunk le.

Az optimisták a szovjet nagy belső átalakulásában hisznek. És valóban — nem egy jel mutat arra, hogy bizonyos orosz népi elemek most a maguk módján fellázadnak az idegen faj kegyetlen terrorja ellen. Vérmesebb fantáziájuk már vörös programról beszélnek s Vorosilovban a népi Oroszország új vezérét jósolják. Nos, nem kell túlzottan pesszimistáknak lennünk, ha higgadtan azt állítjuk, hogy ezek a remények ma még koraiak. A szovjet vajudik, itt-ott feltörnek elfojtott indulatok, de az új, megtisztult Oroszország még nagyon nagyon kis embrió csupán. Ami most fog születni, azt még nincs okunk örömmel üdvözölni.

A reális szovjet-kritikánk alapján egy konkluziót vonhatunk le csupán, és ez az, hogy a szovjetben minden terrorizmus örök törvénye ismétlődik meg: a terroristák egymást falják fel. A Kamenev és Zinovjev pereknél sokkal világosabban igazolja ezt a legújabb szovjet-szenzáció: a Jagoda-estet.

Ki volt ez a Jagoda Henrik, akinek nevével tele van a világsajtó, s akit, mint egykor Zinovjevét és Kamenevet, vagy a szovjet antikristust, Trockijt, most a szovjetsajtó, a Pravda és az Izvestia a legsötétebb gonosztevőnek, árulónak, poloskának, kapitalista fékelynek nevez és a szovjetmegvetés felsorolhatatlan diszjelzőivel tüntet ki.

Jagoda, vagy mint azelőtt nevezték, Herschl Jahuda, a rettenetes GPU hirhedt és félelmetes vezére volt. Hatalma nagyobb volt minden szovjetvezérnél, Lenin régi gárdájához tartozott, akinek emberei ott voltak mindenhol, hivataltól a gyárakig, pártsejtektől a hadseregig. A titokzatos GPU rejtélyes számai, amelyek az ő kezébe futottak össze, behálózták az egész szovjet-társadalmat s a szovjetnyárspolgarinak álmait is a GPU ügynököktől való félelem tette nyugtalanná. És ez a hatalmas szovjet úr egyik napról a másikra kegyvesztett lett. Azok az emberek, akiket egykor ő dirigált, akik minden mozdulatát figyelték, akik az ő parancsára követték el a legkegyetlenebb, emberi fantáziát túlszárnyaló terrorcselekedeteket, most Stalin nevében őt állították a szovjetbiróság elé. A hirhedt 101. szobában, amelynek említésére minden szovjetpolgár megremeg, ahol tizenöt esztendőn keresztül az ő keresztkérdései alatt tört össze száz és ezer forradalmár és ellenforradalmár, ahonnét vérfürdők rendezésének parancsai futottak szét — most a félelmetes Jagoda megtörtén szenvedni el mindazokat a borzalmakat, amelyek egykoron az ő agyában születtek meg.

A Jagoda-ügy háttéréről érkező híradások még ellenmondanak egymásnak. A hivatalos szovjetbeállítás az, hogy a Jagoda-ügynek nincsenek politikai vonatkozásai s pusztán egy büntetőjogi eljárásról van szó, mert Jagoda tizenöt esztendő alatt hatalmát arra használta fel, hogy vagyont gyűjtsön. Ezek a híradások most mindennek igazolására hangoztatják, hogy a házkutatás alkalmával a legagyafurtabb trükkökkel elrejtve találtak másfélmillió rubel értékű drágakövet, amelyeket egy görög kereskedő útján csempészett be, rábizonyították, hogy a hivatalos futárok és GPU-ügynökök útján óriási vagyont csempészett ki külföldre s mintegy 900 hivatalnokot zsarolt rendszeresen, akikől kegyeiért fizetésük húsz százalékát

EZ LEGYEN MAJD AZ ÉN MEMENTOM:

Amíg élt, egyedül s nem magának élt.
Csend-barlangban lakott. Nem volt remete,
sem a dús kegyelem szentség-remeke, —
de szívén örködött hét piros pecsét,
lelkére vigyázott hét fehér pecsét,
ajakát lezárta hét titok-pecsét.
Pap volt.
Magán érezte Krisztus öt sebéit.

Homloka nagy titok. Szeme tűz-titok.
Ezüstúrra remegett a szíve alatt.
Lelkében fészkeltek csoda-madarak:
víg dalok, rím-mesék, égi dallamok.
Alomba ölelte gyermekek szívét,
virágba szöktette öregek szívét,
balzsammal kente be szenvedők szívét.
Költő volt.
Magán érezte Május köpenyét.

Amíg élt, egyedül, társak nélkül élt.
Örködő, ég felé nyúló jegenye.
Néha sírt. Néha fájt minden levele.
Egyedül járta meg az Élet hegyét.
Egyedül írta meg a Jóság hegyét.
Soha nem koldulta gögösök kegyét.
Ember volt.
Büszkén hordozta földi végzetét.

TARNAVÖLGYI LÁSZLÓ.

Gyors éjszakai utazás

A legmegbízhatóbb BOSCH alkatrész minden jármű részére. Minden szaküzletben kapható.

LEONIDA bucurești és vidéki fiókja.

húzza állandóan. — A vádirat számos más „anyagi“ természetű bűncselekményt sorol még fel s Jagodát, mint a szovjetkereteket bűnösen kihasználó profit-éhes burzsuj parazitát állítja be.

Ezzel szemben igen szavahihető források arról számolnak be, hogy az egész Jagoda bűnügy ilyen beállítása csak ürügy s az egésznek az a lényege, hogy Jagoda a Stalin és Vorosilov nyakára nőtt és kezdett veszélyes lenni. És — ismerve a szovjetpolitika nagyszerű szeniorozó képességeit — ennek a második, nemhivatalos álláspontnak kell igazat adnunk. Valószínű, hogy Jagoda lopott, csempészett, zsarolt, — azonban mindez a szovjetvezéreknek megbocsátható lenne. Azonban Jagoda a hatalomra tört, a terroristák vad eszközeivel a vörös cár fölé akart kerekedni — és úgy kellett, szinte a természeti törvények szerint bekövetkeznie, hogy szembekerült a másik két hatalmassal, Stalinnal és Vorosilovval.

A Jagoda-estet klasszikus példája annak, hogy a terrorizmusnak örök törvényei vannak, amelyeket senki sem tud elkerülni. A terror nem képes rendet és békét teremteni, hanem végtelen szaporasággal újabb és újabb terroristák lesz a szülőanyja. Stalin mondása, hogy az ember sohasem lehet elég éber a belső ellenséggel szemben. Ebben a mondatban benne van, hogy a terror dinamikája csak az önvédelem vonalán tud érvényesülni s az egyszer megindított terrorlavina kerülhetetlenül rohan előre, egyre vadabb sebességgel s nem ismer akadályt maga előtt. Jagodát, a véres terrorok rosszemlékű szellemét, egy pillanatnyilag erősebb terrorista elsöpörte. De mikor lehet biztos Stalin és Vorosilov, hogy nem üt-e az ő órájuk is és a megindított lavina őket is elsodorja?

A jubiláló szovjet fölött sötét árnyak lebegnek. Belső válságok, egy beteg fantáziában született utópia csödjé játszódik le az egész világ előtt s ugyanakkor a Kamenevek, Zinovjev és Jagodák szelleme jelzi azt is, hogy a terrorra épített államrendszer önmagát fogja szétmárcangolni. A legvéresebb kezű terroristáknak a bűnügye a jubiláló szovjet ünnepének legméltóbb kifejezője, amely egy hosszú időre jelzi az orosz élet utját. Milliók szenvedése, ezer és ezer bűn és gonoszság árnyékolja még be az orosz jövő horizontját, amelyen virradás fényei még alig-alig csillannak fel.

Izgalmas hajnali ütközet a gleccservilágban, a lavinaóriásokkal

Genf, április hó.

Késő éjszaka érkeztem vissza, fáradtan és megrendülten, arról az expedicióról, amely az életem legnagyobb élménye marad. Sikerült ugyanis a svájci kormány lavina-szakértőivel végigjárni azt a félelmetes vidéket, amelynek lakói örökös halálrettegésben virrasztanak most, a tavaszi lavinaomlások idején. Mert mi-alatt nálunk odahaza, a folyók kicsapnak medrükéből, hogy elöntsék a termőföldeket, itt, a svájci gleccservilágban a forró nap meglazítja a hótömegeket, elindítja útjára a lavinát, hogy 4000 méteres csúcsokról alárohanna, erdőket kaszáljon le, házat, embert, állatot tiporjon maga alá. Svájcban

évente 9000 lavina rohan le a völgyek felől

A Bernina-alpok 400 méter magas hegytömegét jártuk végig. A Bernina-vasút a tenger színe fölött 2000 méter magasságban kanyarog. Ide látszik a „Piz Palu“ félelmetes csúcsa... Ha az a megszokott lavina, amelyet errefelé „Marianne“-nak neveznek, elindul a

„Piz Palu“ felől,

hetekre is megakad a Bernina-vasút forgalma,

romokban hevernek a sínek, megrokkannak a viaduktok, be van temetve az alagutak szája, erdők, házak romjai hevernek szanaszét, emberek, állatok tetemeit ássák ki a félelmetes hótorlaszokból.

A nyári aszfaltverőből érkeztem az expedícióval a 2000 méter magas Bernina-Hauser csúcsra. Vakítóan fehér minden. Egy védett ponton hatalmas vasbetonalapot építettek a földre. Ezen a vasbetonon igen sok lyukat láttam. Ezekbe kell beerősíteni a 81 milliméter kaliberű hegyiágyú csövét, amelynek lövése a kiszámított rendszer szerint készített nyílások

az egyes lavinák kiindulási pontjaira terelik.

A lavinajárást ugyanis jól ismerik erre és az egyes lavinákat, amelyek évről-évre megindulnak pusztító útjukra, különböző nevekkal jelölik meg.

Hajnali ágyúharc a lavina ellen!

Hajnali 3 órakor, dermesztő hidegben foglaltuk el helyünket. Száz és száz munkás járta be a lavinák „útvonaltát“, elterelve onnan embert és állatot. Amint a nap első sugarai szétlépték a sötétséget és a gleccserek szikrázó hava a legcsodálatosabb rózsaszínbe öltözködött, megkezdődött a hadművelet,

a hegyi ágyúk elkezdtek tüzelni.

A robbanólövedékek egymásután csaptak be a lavinaveszélyes csúcsokra, amelyeknek óriási hőtömegeit valósággal földűlték. A szétzilált hőtömeg többé nem tud lavinává összetapadni és útjára indulni. Közben megesezt, hogy egy telitalálat hatása alatt egy-egy gyöngébb lavina

megmozdult, de ebből nem lett semmi baj, mert az erőtlen hógörgeteg az első védőfalnál szétzúzódott.

Valóságos háború volt ez, idefönt, a hajnalodó hóvilágban,

a napfélkelte rózsaszín és halványlila fényzuhatagában... A hegyiágyú mérgesen bömbölt, a csúcsokon magasra fröccsent a hó, zúgva

Kertrendezést, alakítást vállal, tervek készítését
Székhely Lajos műkertész
Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 26.
(Pénzügyigazgatósággal szemben.)

A GAZEMBER!

Írta: PÉCZELY JÓZSEF.

András már hatodik hete tétlenkedett a kis házban begyűlözött lábbal. Ült, feküdt a priccsen s nézett ki az ablakon át sóvárgó szemekkel a kinti világba, ahol a kék ég bársonya alatt elnyúlt ruháit dobálni kezdte magáról a föld. A nap sütött, szórta lefelé a melegét, a kis életetek mozogtak. Az emberek is. Egyesegyedül csak ő rostokolt vége-hosszatlanul a vackában...

Még a tél derekán szerencsétlenség érte. Fagyás közben egy nagy tuskóról lepattant a fejszéje s belevágódott egyenesen a jobb lábfejébe, a csizmán keresztül.

A nagy sebet orvos kötözte be. Előbb ugyan jól kiáztatta hideg vízben... S azóta se éjjele, se nappala. Minduntalan az zakatol a fejében, hogy miből élnek addig hárman is, amíg lábra áll s munkára mehet? Mert ami keveset a nyáron tartalékolt, azt még a hosszú őszön felélték. Hát miből? Vajon ad-e a boltos annyi sok ideig hitelt?... De a csizma is bántotta. Igaz, a mester olyan alsó foltot vetett rá, hogy a nagy vágás helyét alig-alig lehet rajta észrevenni. De az is pénzbe kerül!... Hiszen, ha az asszony élne? Mert a Rozika még nem arravaló. A Jani meg csak iskolás...

Ez sajtott benne nap mint nap. Szakadatlanul. Csak akkor könnyebbedett néha-néha egy kis időre, amikor estefelé hallotta, hogy a konyhában pattog a tűz s meg-megzörren a vasfazék-lábas. Főz a Rozika!... Mégis van szíve annak a boltosnak! Na, meg is fizeti a jószágát annak idején becsülettel!

Már lábadozott, amikor a szomszédék Sadríja beszólt az ajtón:

— A Jani ma se volt az iskolába!

András fölült a priccsen s szemét a gyerekre meresztve, rámondta:

— Mit beszélsz?

A keményen adott szóra a gyerek megreb-benne bizonykodott:

— Már régóta nem jár!... Van két hete!... Három is!

S azzal elszaladt... András lelkében ott-hagyva a tövist. Jó mélyen beleszúrva. Jani csavarog. Kerüli az iskolát. Hát ilyen betyár ez a gyerek? Ithon álarcáskodik. Tanul minden este. Még lámpavilágnál is morzsolja a leckét. Reggelként összeszedi a könyveit belerakja a bakó-jába, elköszön... s feléje se megy az iskolának. Na megállj!

Amikor a Jani estefelé belépett az ajtón, rá-kiáltott:

A hang érdes volt. Darabos. Durva. A gyerekek néztek rá s nyílt tőle a szeme. Így még, ilyen haragosan nem szólt rá az apja.

— Hol voltál egész nap?

Jani nem tudta, hogy mit feleljen. Iskolában?... Ezt nem mondhatja. Nem, mert nem igaz. Hazudni meg nem szabad. Nem is próbálta soha. Így hát csak az igazat... De ha az igazat mondja?...

Andrást a gyerek hallgatása még jobban felbőszítette. Hát ez már annyira romlott volna?... Alig látszik ki a földből s makacsodik. Szembe ágaskodik vele. Vele, az apjával!

— Beszélj! — csattant rá keményen. — Hol csavarogsz te hetek óta?...

Jani most már látta, hogy az apja mindent tud. Azaz nem mindent, csak azt, hogy nem jár az iskolába. Így hát mégis meg kell mondani az igazat. De erre nem volt ideje.

— Gazember! — hördült rá az apja s úgy vágta pofon, hogy nekiesett az asztalnak...

Rozika a nagy riadalomra beszaladt a konyhából:

— Ne bántsa kend a Janit! — sikoltotta. — Nem csinált semmi rosszat! En tudom!

— Mit tudsz?...

porzott, megindult, földülva szerle ugrott, mint-ha fehér óriások nyugalmát verné fel az ágyú és az álmukból riasztott hótítánok rémülten rohannak neki fejfel a lavinagátok köfalának...

Lavina — a laboratóriumban!

Nagy távcsöveken figyeltük ezt a lavinalövést, szinte szétpattanó idegekkel, lázas izgalommal. Főlemelő és megrázó az, ahogyan az évmilliók hatalmával, a természet mindent szétmorzsoló konok dühével szembenállunk, mi törpe emberek... A lavinalövés nem veszélytelen. Az is megesik, hogy a lavina kiindulási pontja nem kap telitalálatot, vagy talán a lövedék nem robban fel és akkor

elindítjuk a lavinát, ahelyett, hogy szétporlasztanók...

De általában ez a lavinalövés sokkal hatósabb, mint minden más eddigi módszer. A sáncok építése milliókba kerül és sokszor mit sem használ, mert a lavina örült erejével nem tud megbírkózni. Egyik kísérőm — európai hírnű szakértő! — elmondja, hogy a lavinának milyen nagy szerepe van a laboratóriumban. Fűrészpor, kavics, homok és víz keverékéből olyan anyagot állítottak elő, amely a lavina jellegzetességeit foglalja magában. Ezzel az anyaggal tanulmányozták a laboratórium négy, fala között a lavinajárás sajátosságos útjait. Svájc külön kartotéket tart, amelyben föl van jegyezve

a lavinák egész „menetrendje...“

Laboratóriumban számították ki a lavinák óriási nyomását is. A frissen esett hó súlya köbméterenként 60—80 kiló. A megülepedett hó azonban köbméterenként 200—300 kiló, míg a vízzel telített hó 6—800, a megfagyott hó pedig 900 kiló köbméterenként! Az embert mint a pelyhet ragadja el és tapossa semmivé a lavina. De azért megesik, hogy a lavina óriási hőtömegei alól élve húztak ki embereket! Egy esetet jegyeztek fel, mikor

négy és fél nap múlva találtak rá egy hegyipásztorra, akit ezek után még sikerült életrekelteni.

Forrón sütött a nap, mikor Zürich felé robbantunk az autón, idegekinken egy páratlan élmény megrázó hatásával. Mikor a tanyákról kiszaladó gyerekek meglátták az autóra fölrakott sítalpákat, ebben a völgyben, ahol már híre nincs a hónap, gúnyosan kiabáltak utánunk...

— Azt, hogy...

Elesuklott a kislány hangja s úgy sírta:

— A tanító úr is tud róla... Megengedte, hogy amíg kend felgyógyul, addig a Jani újságot árulhat... Kereshet enniválóra... Szokott is hozni mindennap pénzt...

Mintha hideg vizet zudítottak volna András nyaka közé, úgy összezsugorodott benne a lélek s szinte kapkodva kapkodott a levegő után, miközben a Rozika szavai valósággal táncoltak a fejében: Jani pénzt keres... enniválóra... naponta pénzt hoz a házhoz... lótfut egész nap az újságokkal... viszi házról-házra... a tanítója megengedte... amíg ő beteg... bizonyosan meg is dicsérte... jó fiu vagy... vagy megسيمogatta a fejét... ő meg... megütötte...

— Jani! — szakadt föl a melléből a szó.

De a gyerek már nem volt a házban. Ott ült a szin előtt egy fatönkön. Horgasztott fejfel. Két térdén a két könyöke, tenyereiben meg álla. Nem látott, nem hallott. Az arca égett, a lelke fájt. Jajok fakadoztak benne. Megütötte az apja. Miért? Hisz ő jót akart. S azt mondta: „Gazember!“... Talán, ha nem takargatják előtte a valót... ha tudtára adják neki az igazat?... Rozika azonban azt mondta, hogy majd csak az után... De honnan tudta meg? Kitől?

Egy nagy erős kéz nehezedett a vállára.

Föltekintett.

Az apja állt előtte. Botra támaszkodva...

— Nem tudtam, fiam... — mondta remegő hanggal. — Sajnálom... Ne haragudj rám...

Jani egyszerre nagy-nagy meglepetéssel érzett a belsejében. Fölállt a tönkről s megeredt könyvein keresztül mosolyogva mondta:

— Nem... Nem haragszom...

András előre nyujtotta a jobb kezét:

— Hát akkor... parolát rá!

S Jani, a kis „gazember“ beletette apró kezét az apja érdes, nagy tenyerébe s aztán azt a kezét, mely megütötte, fölemelte égő arcához.

Mosolyok és borongások egy püspök életéből

Dr Floznik György volt püspöki titkár feljegyzéseiből

Esetek a püspök kalapja körül.

Fiatalabb korában Mailáth püspök puha, finom, széles karimájú fekete kalapot szokott viselni. Később, hogy haja ritkulni kezdett, bizonyos ellenszenvet érzett a kalappal szemben. Utazásoknál könnyű fehér sapkát viselt kalap helyett s a napsütés ellen esernyővel védekezett.

Rómában persze előírás papoknál a kalap: széles karimájú, nehéz, vastag bársony kalap. Ott viselte is, de távozásakor ott is hagyta az Örökvárosban, legközelebbi római útjáig. Egy jezsuita fráter volt a kalapőr. Nagy kemény skatulyába zárta a kalapot, a skatulya fedelére ráírta: Monsignor Mailáth kalapja", s aztán a dátumot. Minden római út alkalmával új dátum került a skatulya fedelére. Ujabbán már a dátumokat a skatulya fenéklapján kellett folytatni. Egy római tartózkodása alkalmával kérdés tárgyát képezte, hogy vajjon ekkor s ekkor volt-e Mailáth püspök Rómában. Végre is a kalapskatulya kronológiája adta meg a csalhatatlan felvilágosítást.

Egy székelgyűlési bérmált alkalmával megérkezik a községbe Mailáth püspök. Az első fogadtatásnál leveszi kalapját s így hallgatja az üdvözlőbeszédet. „Nini, a püspök úr kalapjának kiesett a bélése”, jegyzi meg egy atyafi, a püspök fején lévő piros püspöki kapuciumot látva.

Egy püspöki konferencia után, melyen Bucurestiben a pápai nunciustól a Patrimonium Sacrum-ról tárgyalnak, Dolci nunciust ebédjétől távoznak a főpapok. A fogasról előkerülnek az aranyozott főpapi kalapok. Közéjük keveredett egy jobb napokat látott, kopott, gyűrött kalap is, melyről nem akarták elhinni, hogy ez a Mailáth püspök kalapja. De a gazdája szégyenkezés nélkül vallotta magának s örvendett, hogy előkerült: „Ez régi, de én is öreg vagyok; szükség esetén védi a fejemet a hideg ellen s mikor nincs szükség rá, zsebre gyűrhetem.” Pacha püspök kedvesen megjegyezte latinul, hogy az inasok ne ertsék: „Indítványozom, hogy a Patrimonium Sacrum első bevételéből vegyünk Mailáth püspök úrnak egy új kalapot.” A tréfán mindenki, különösen Mailáth püspök mulatott.

Egyszer Bucurestibe utazott. Nyár volt, kalapot nem vitt. Duca külügyminiszternél történt látogatása után titkársága segítőtől a köpenyegét. Az udvariasság Duca nem enged, hanem ő maga adja fel. Majd leveszi a fogasról a püspök botját s azt is kézbe adja. Mikor a kalap után nyúlna, nagy zavarba jön Duca, mert a fogas üres, kalap sehol. Micsoda blamázs, gondolhatta magában a miniszter, hogy éppen nála tűnjék el Mailáth püspök kalapja! „Esetleg elhagyta valahol Excellenciád a kalapot? Végtelesen restellem!” „Ó igen, elhagytam, felelte a püspök a legtermészetesebb hangon: Alba-Iuliában hagytam.” Duca nagyot csodálkozott. És jót nevetett.

Majlátni fogjuk.

Amióta Mailáth püspök elfoglalta püspöki székét (immár 40 esztendejtel), minden érseki, sőt hercegprímási széküresedés alkalmával is komoly kombinációba jött az ő neve. S egyszer sem annyira a politika, legkevésbé a Szentszék akaratán, hanem leginkább Mailáth püspök ellenkezésén múlt, hogy továbbra is megmaradt „Episcopus Transsylvaniensis”-nek, mert egyházmegyéjével örökre eljegyzettnek érezte magát.

Egy alkalommal egy ügyes újságrporter

környékezte meg Várady kultuszminiszteri osztálytanácsost, a későbbi kalocsai érseket, de Várady nem akart nyilatkozni arra a kérdésre vonatkozólag, hogy vajjon ki lesz Vaszary Kólos utódja a hercegprímási székben.

— Eggyelőre semmit sem mondhatok, — szólt Várady. Ma j'lát ni fogjuk!

— Köszönöm, méltóságos uram, szóval Mailáth, — felelt telkenedezve az újságríró.

LÁZ (— ob — emlékének)

Ha vannak is, kik messze elkerülnek, a jó halál egyszer ágyamon ül meg.

Albarát, ellenség lehet az ember, vár a halál baráti türelemmel.

Olyan mindegy, hogy jön-e már, vagy késik? Az élet ügyis örök szenvedés itt.

S a békét, amit ma senki se vállal: elintézzük mi ketten a halállal.

— Gondoktól mindég forró homlokomra az örök csend jeges tömlőjét nyomja.

Az életcsendből örök csendbe menni csak könnyű lépés nekem, semmi, semmi!

— Lázban születtem, lázban égtem mindég, láz izzasztotta vágyaim kis ingét.

S ez a lázadás nem vér, nem gyalázat, életigenlés inkább és alázat,

építő munka, jó termés a magnak, amiből új, dús életek fakadnak,

s a pír, mit sápadt arcomra e láz ad: nem szeggyenszín, de boldogság-varázslat.

Es ez a láz jó, ez a forró mámor, miben a lélek fénye lobog, lángol,

ad is, fogyaszt is, Isten keze benne, — mintha már maga az öröklét lenne.

1937. IV. 27.

HUZELLA ÜDÖN.

— És ha szabad kérdeznem, ki lesz akkor Mailáth püspök utódja a püspöki székben?

— Ugyan kérem, mondtam, hogy ezekben a kérdésekben nem nyilatkozhatom, — felelte Várady. — Ne fetsereljük hát az időt hiába!

Az újságrírónak sem kellett több. Köszönt s rohant a szerkesztőségbe s hozta a nagy hírt (mely nem vált be), hogy: illetékes helyről nyert biztos értesülés szerint Mailáth püspök lesz a hercegprímás, az ő helyébe pedig Fetser kanonok felszentelt püspök van kiszemelve.

Egy különös jubileumi ajándék.

Mikor Mailáth püspök 25 éves püspöki jubileumát ünnepelték, eredeti és végtelenül bájos volt az a gondolat, ahogy a cuemadarasiak ajándékozták meg főpásztorukat: Egy igen derék zsidó férfit keresztek ki a sumului Szűzanya templomában és küldtek fel jubileu-

mi ajándékkal a püspöknek „áldást és boldogságot osztó kezének csókolására.”

Mailáth püspök lelki borongásai.

Lehangolt különösen akkor volt, ha katolikus intézményeinket méltatlan támadás érte; ha azok anyagi bajba jutottak s nem volt képes segíteni; ha látta, hogy akiken segített, akiket ő emelt fel, hálátlanoknak bizonyultak. Mert ilyen esetek is előfordultak. Ilyenkor nagy lelke erőt vett magán, s akár kertisétáján, magán töprengései közben, akár társaságban, akár tróasztala mellett, valamely kellemetlen hivatalos irat olvasása közben, vagy ha meg nem érdemelt bántalomról, támadásról szerzett tudomást, énekszóval hangosan felkiáltott: „Deo gratias!” Hálát adott Istennek azért, hogy bántalmazás, méltánytalanság érte, s isteni Mesteréhez híven szenvedhet az igazságért.

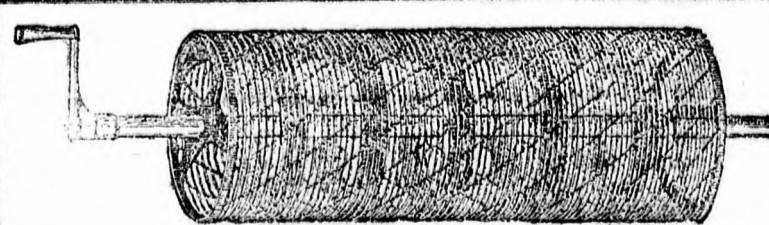
A tíz év előtti Mailáth jubileumon történt. Az ünnep előestéjén vacsoránál ültünk főpásztorunkkal, mikor a székesegyház öreg Szentmihály-harangja három fiatalabb harangtestvérével megadta a jelt Ardeal összes harangjainak a megkondulásra. Es szóltak félórán keresztül. Minket ünnepi érzésre hangoltak, Főpásztorunkból azonban más érzelmeket váltott ki az öt ünneplő harangok.

— Szegény harangozó fiúk, — jegyezte meg Püspök atyánk, — ezt is köszönjék az én jó vi-káriusomnak, aki harangozást rendelt el, hogy ennyit kell fáradozniok.

— Ne tessék sajnálni a harangozókat, Kegyelmes Atyám, — jegyezte meg erre egy asztalvendégünk (Szalay Mátyas). Mikor eljöttem hazulról, meghagytam a fiúknak, hogy az előestén egy egész félórán át harangozni kell: a püspök úr tiszteletére; s erre a válasz ez volt: „De úgy-e szabad tovább is harangozni?”

Folyóirat-szemle

Griger Miklós „Népkirályság vagy diktatúra” című vitairatának, a „Korunk Szava Népkönyvtára” második füzetének megjelenését jelenti be a Széchenyi György gróf és Katona Jenő szerkesztésében megjelenő „Korunk Szava” május hó elejei számában. Dessewffy Gyula gróf „Nemzeti géniusunk áruházi”-ról ír kiemelkedő cikket. Ditrich v. Hildebrandt, a Christlicher Ständestaat szerkesztője a „brüsszeli győzelem kapcsán ír a vörös és baloldali ifjúságról. Jos de Lebrun S. J. a modern társadalom kereszténytelen fel-fogását ostromozza cikkében. Nagy feltűnést tart-hat számot Kerék Mihály programmatikus tanulmánya a „Jobb- és baloldali ifjúságról”. Széchenyi György gróf „Róma örökdió” című cikkében a Vatikán álláspontja körüli tévedéseket oszlatja el. Horáth István O. P. Sienai Szent Katalinról, Japezy János a modern egyházművészetről, Bálint Sándor pedig Kontuly Béla életművéről ír. Perr Viktor és K. Turi Zsigmond a magyar társadalom legégetőbb kérdéseivel: az ifjúság és a középosztály helyzetével foglalkoznak, míg Dorits György az új, népfel-forduló szellemi mozgalmat veszi védelmébe. A lap közli Erdélyi József két versét és hosszabb tanulmányt szentel annak a kérdésnek, hogy hogyan fogadta a hazai sajtó a feketevásár-napi enciklikát. z „Idő Sodra” rovat a magyar katolikus társadalom újpogányosság-elleni hatalmas megmozdulásáról számol be. Degrelle bukását kommentálja és népi gazdaságpolitikát sürget. A gazdag könyvtárában Stark János ismerteti Balla Antal új történeti művét. „Színház és Film”-rovat, valamint „Szerkesztői üzenetek” egészítik ki a rendkívül tartalmas számot. A „Korunk Szava” előfizetési ára egy évre 8 P, félévre 4 P, egyes szám ára 40 fillér. Ingyen mutattványszámot küld a kiadóhivatal. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Főutca 37/a. fsz. 3. Telefon: 15—56—23.

Bozsák Mihály sodronyárugyárában **Oradea**, Str. D. Cantemir 57. Telefon No. 110.

Szabályozható gabona osztályozó hengerek a leg-primább kivitelben, azok javi-ása és ujjakötése. A célsod-rony herefejtőszövetek a legolcsóbban készülnek.

Az angol királyi koronázás koronái

Negyvenöt millió leit ér az indiai császári korona

A májusban lezajló angol királyi koronázásról beszél most az egész világ. De azt csak kevesen tudják, hogy az ősi angol királyság birodalmi és koronázási kincsei, amelyekre a májusi koronázáson nagy szerep vár, aránylag fiatalok. A legrégebb közülök a koronázási korona és az is csak a XVII. századból való. Az ősi koronázási kincseket ugyanis Cromwell, a rövidéletű angol köztársaság vezére beolvasztatta.

Jelenleg három királyi koronát őriznek Londonban. Mind a három virágformára van mintázva, hiszen az ókorban is a virágkoszorút, vagy babérkoszorút helyezték a hősök, a győzők fejére s ebből alakult ki idők folyamán a kincse-

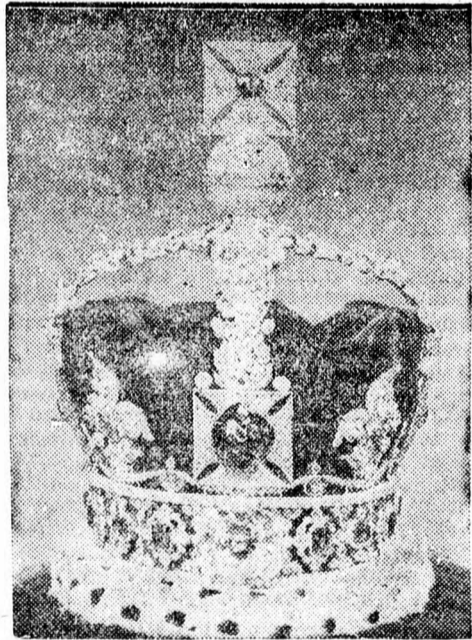
ronakincset is bámulatosan nagy káprázatos értékű ékszerdarabok díszítik. Színaranyból való az a kiterjesztett szárnyú sas, amelynek csőréből folyik az olaj, amikor a canterburyi érsek olajjal fölkeni az új angol uralkodót. Ez a fölkenés az egész királykoronázás döntő pillanata, ennek megtörténte után nyújtják át az új uralkodónak királyi méltósága díszjeleit: a koronát, a jogart, a birodalmi kardot és az országalmát, valamint a koronázási gyűrűt.

Egyébként az angol királyi pár koronázására a királyné számára új koronát készítettek. Ez lesz az első korona a világon, amelyen a drágakövek platinaalapon fognak felsorakozni.

ket érő ékkövekkel díszített királyi korona.

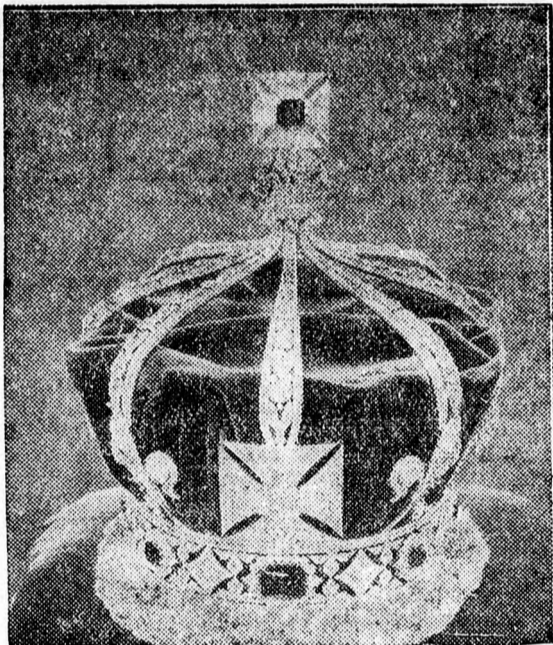
Az angol birodalmi korona, amelyet 1838-ban készítettek Viktória királynő számára, aránylag nem nagy és „csak” 2783 gyémánt, 8 saphir, 10 smaragd, öt rubin és 277 igazgyöngy díszíti. Ezt a koronát használja az angol király a parlament megnyitásakor s más hasonló ünnepies alkalmakkor. A koronázási koronát, amely 5 fontot nyom, súlya miatt sem igen használják s inkább csak a koronakincsek egyik igen szép darabja. Ez a korona az ötvösművészet egyik legszebb alkotása, virágmintája végtelenül finoman van

megnunkalva s gyönyörű dragakövek díszítik. Ez a korona „II. Károly idejéből való és Szent Edward-koronának nevezik, értékét fokozza a híres Kohinorgyémánt, amely a csúcán díszlik. 110 ezer fontsterling az értéke.

A harmadik korona 1912-ben készült, lótuuszvirág mintára s először V. György király akkor viselte, amikor Delhiben India császárává koronázták. Ez a korona egymaga 60.000 angol font sterling (kb. 45.000.000 lei) értéket képvisel és 6170 gyémánt szikrázik rajta.

E koronák mellett mesés értéket képviselnek s gyönyörű ötvösművek a többi koronázási jelvények is. A királyi jogar ékítménye a világ legnagyobb gyémántjának, a híres „Afrika Csillagá”-nak darabjaiból való. A többi ko-

Az új korona céljára csak gyémántot fognak felhasználni, közöttük elsősorban a Kohinort. Ez a híres ékkő Mária királynő 1911-ben készült koronáján is helyet foglalt; úgy szerelték fel, hogy kivehető maradjon és mint a királyné személyes ékszere is használható legyen.

A koronázásra való lázas készülődésben még az angol fodrászok is részt vesznek s a koronázás alkalmából új frizurát terveztek a királyné és a főhercegnők számára, hogy hajjukon szépen érvényesüljön majd a korona. Bizonyos, hogy ez a hajviselet Európaszerte hódítani fog, — fő-

* A változás évelben, amikor arra kell törekednünk, hogy az agy, a tüdő és a szív felé irányuló vértódlást ellensúlyozzuk, valamint hogy az emésztőszervek renyhe működése folytán a belekben beállott pangást biztos és enyhe módon megszüntessük, akkor reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviznek valóban áldásos hatása van. Az orvosok ajánlják.

leg azok között, akiknek legfeljebb papírmache korona volt a fejükön.

Nagy gondot okozott a koronázási szertartás előkészítése közben az, kik legyenek Erzsébet királyné koronázási menyezettartói? Végül erre a tisztségre négy hercegnőt neveztek ki: Norfolk hercegnő (az örökletes főmarsall ifjú felesége), Buccleuch hercegnő (Gloucester királyi herceg sógornője), továbbá Rutland és Roxburgh hercegnők. Ők fogják a koronázás alkalmával az aranybrokát menyezetet ezüst rúdjaikkal fogva a királyné feje fölött tartani, mialatt a canterburyi érsek szentelt olajjal felkeni a királynét. Erre a szerepre, a dolog természete szerint, csak magastermetű hercegnők jöhetnek számításba.

HARMINCZER FŐNYI KATONASÁG VONUL KI AZ ANGOL KORONÁZÁSRA.

Londonból jelentik: Ramsay MacDonald, a titkos tanács elnöke, bejelentette az alsóházban, hogy a koronázási útirány szegélyezésére 32.500 főnyi homi és tengerentúli csapatokra lesz szükség, amelyek közt képviselve lesz a haditengerészet, tengerészpartalék, a rendes és territóriális hadsereg, légi haderő, légi tartalék, India és az összes dominiumok valamennyi fegyverneme. A koronázás alatt a gránátos testőrség félszázada teljesít szolgálatot a Westminster-főtemplomban, amelynek bejáratánál és a Buckingham-palota előtt mindhárom fegyvernemet képviselő hármas díszőrség fog állani. A csapatok május 10–13-ig a londoni parkokban sátrakban fognak táborozni.

Titánok vetélkedése

A művészet terén mindig érdekes harc tör ki, amikor a régi stílus egyik nagy képviselője szembetalálkozik az ujonnan feltörő fiatal zsenivel és a két titánnak meg kell verkednie a maga igazáért. Ilyen vetélkedésben voltak a zene terén Wagner és Verdi és ugyanennek a harcnak volt a tanuja a késői reneszánsz Velencéje, ahol Tizian gigantikus művészetével betetőzte a reneszánsz festészet épületét és annak legmagasabb csúcsára jutott, de még életében meg kellett érnie, hogy helyére törjön Tintoretto, a formafelbontó fiatal zseni, akinek nem egy képre az öreg mester azt mondotta, hogy szép-szép, csak azt nem érti, miért nem fejezi be ez a fiatal titán. Késői századok távlatából ma már nem látjuk tragikusnak ezt a harcot és ekkor már élvezzük Tizian majestátikus, klasszikus festményeit és Tintorettonak a modern lélekhez sokkal közelebb álló, emberibb és természetesebb festészetet. Velencében 1935-ben Tizian művészetének hódolt a világ műértő közönsége, az idén pedig a nagy utódnak, Tintorettonak gyűjteményes kiállítását rendezik meg. Mondhatni, az egész világ festészetét a velencei iskola hatása alatt áll a XVI. század végétől kezdve. Tizian, Tintoretto és Veronese hatását megérezzük a spanyol Grecon, Velasquezen és Goyán, a flandriai Rubensen és Van Dycken, a XVIII. és XIX. századbeli angol portré- és tájképfestőkön, a francia romantikusokon és impresszionistákon egyaránt. Velencében egymás után állítják most ki a nagy velencei triász életművét. Az idei Tintoretto-kiállítás valószínűleg éppen akkora tömegeket fog vonzani tehát, mint a tavalyelőtti Tizian-kiállítás, amely lázba hozta az olasz pikúra összes kedvelőjét.

Elsőáldozási emléképek

két színben, csinos, izlées kivitelben kaphatók könyvosztályunknál.

A nagyobb méretűek (18×27 cm) ára 2⁵⁰ lei, a kisebb méretűek (14×23 cm.) ára 1⁵⁰ lei

A női zászlóalj hőse

Bomlaszt a bolsevista propaganda. — Ismét feltűnik Lenin. Kerenski és emberei a hatalom komédiáját játsszák. — A balti flotta befut a Névára. — Szorul a gyűrű a cári palota körül. Riadókészültségben a női zászlóalj

A. A. Noskoff tábornok emlékirataiból.

Fordította: Fodor Viola

Oroszország helyzete hétről-hétre rosszabbodott. Az annyi véráldozat árán megszerzett Gallia ismét az osztrákok kezére került. Rigát visszafoglalták a németek...

S ebben az izzó légkörben, amikor az egész ország forrongott, egyre növekedett a nők hazafias mozgalma. A katonai hatóságoknál nap-nap után jelentkező női önkéntesek száma immár olyan nagyra nőtt, hogy minden egyes női zászlóaljnak megvolt már a maga külön tartaléka. „Beavatott körökben” arról beszéltek, hogy a kiábrándult Kerenski-kormány megkísérli a nők segítségével a hadseregben a régi fegyelmet visszaállítani.

Valóban feltűnő figyelmet tanúsított a kormány a Péterváron ujjonnan alakult női zászló-

alj iránt. A zászlóaljnak több, mint négyezer amazon volt a tagja. Az élelmezésük kitűnő volt s nagyzerűen föl voltak szerelve. Az utcákon nyomban felismerték őket. Valahogyan már az utca megszokott képéhez tartoztak: hosszú, jószabású köpenyűkben s csinos fehér tábori sapkájukban. Feszés, fegyelmzett tartásukkal a régi cári gárda legjobb ezredére emlékeztettek.

Feltűnő volt az is, hogy a női zászlóaljat a cári gárda legjobb és legrégebb ezredének, a Probracsenszki-ezrednek a kaszárnyájában helyezték el. A kaszárnyát folyosó köti össze a cári palotával. A „minden oroszok cárja” ugyanis a Probracsenszki-ezredet legmegbízhatóbb védelmezőjének tartotta, s az ezred veszély esetén néhány perc alatt ott teremhetett a palota belsejében, a cári védelmére.

Végső felbomlás

Az 1917 júliusi esztelen Kerenski-offenzíva gyorsan megérlelte a maga férges gyümölcsét. A csapatokat felbőszítette a céltalan áldozat.

— Semmi különbség nincs a cári uralom és a Kerenski-kormány között! — mondták a katonák. — A cár ugy kezelet bennünket, mint a vágómarhákat s Kerenski ugyanazt teszi!

Kereken megtagadák az engedelmességet. Egész hadosztályok fellázadtak. Sok esetben a katonák egyezkedni kezdtek az ellenséggel. A gyűlések napirenden voltak a drótsövények között. Röviden: a hadsereg nem létezett többé. Már csak a katonaruhá volt meg, de a fegyelem, harci készség végleg eltűnt. Az anarchia lett urr mindenütt.

Kornilov tábornok, aki igen bátor s a csapatoknál megíphetős népszerűségnek örvendő katoná volt, megkísérelte a saját szakállára, hogy ezen az állapoton változtasson, — de eredményt nem ért el.

1917 közepe táján már Péterváron és a hadseregben is igen komoly és aggasztó volt a helyzet. A bolsevista propaganda hihetetlen haladást ért el. Világosan és érthetően követelték ezek a háború befejezését. Kerenski és emberei azonban még mindig a régi nótát fújták a háborúról a „győzelmes befejezésig”. Tetterős hadsereg, a lakosság vezető köreinek rokonszenve, a széles néprétegek támogatása és minden szervező képesség nélkül ezek az emberek körömszakadtig kitartottak régi, elavult politikai elméletük betűi mellett. Hogy a népek életében adódnak pillanatok, amikor a vezetőknek az ország, sőt: maga a nép megmentésére más eszközökhöz kell folyamodniuk, — azt ók igen későn értették meg. Hiányzott valamennyiükből az igazi értelembe vett okosság. Ók az ország megmentésének nehez és — bizony, ez esetben: mocskos — munkáját fehér kesztyűvel szerették volna végrehajtani.

Lenin,

aki az első, balsikerű júliusi puccs után elmenekült Pétervárról, — most ismét megjelent. Láthatatlanul, de céltudatosan irányította a tervezett fölkélest, amely hivatva volt a hatalmat az ő kezébe átjárszani. Kitzörni készülő vulkánon ült a kormányzat a cári palotában. Mialatt a fölkélek a maguk székhelyét — a híres Smolny-intézetet — valóságos erődé építették ki, hogy onnan Pétervárt elfoglalják, Kerenski és emberei még mindig a hatalom komédiáját játszották. Egyik minisztertanács a másikat érte. Törvényeket dolgoztak ki, amelyeket már nem hajtott végre senki az országban. Ünnepeket rendeztek, bár az új katonai nagyságok jól tudták, hogy a katonák már régen, testestől-lelkestől a Smolny-beli új proféták hívei.

Október 24-et irtak. Az utcai harcok minden pillanatban kitörhettek. A feszültség tetőfokra hágott.

Déltájban Kerenski gyors léptekkel elhagyta a palotát, hogy a köztársasági tanácstól szigorú rendszabályokat kényszerítessen ki a bolsevikiek ellen. Kerenski, mint mindig, most is nagy páthosszal beszélt, s míg az ellenfél megfontoltan és energikusan — cselekedett, ennek a tanácsnak urai nem tudtak egyebet, csak beszélni és beszélni. Így „dolgoztak” egészen a késő éjszakai órákig. Ezalatt pedig a bolsevikiek végérvényesen hatalmukba kerítették a Smolny-intézetet. A hatalmas épület-komplekszum, amelyben eddig az orosz nemesség leányai nevelkedtek, most a fölkélek főhadiszállása lett. Erősen fölfegyverzett katonák és munkások nyomultak be a folyosókra és várták az utolsó parancsot a cári palota elleni rohamra.

November 25-re virradat éjszaka miniszterta-

nácsot hívtak össze a cári palotába. Ismét vég nélküli szónoklatok. Izgatott szócsoptak. Éjszaka két óra tájban megjelent az ülésteremben maga Kerenski is. Birálták a katonai hatóságok rendszabályait. Azután hazamentek. A miniszterek némelyike azonban már nem jutott el otthonába. A palotától nem messze a fölkélek letartóztatták s a Smolny-intézetbe vitték őket.

Még egy éjszakát ajándékoztak az ellenfelek. A gyűrű azonban a palota körül egyre szűkebbre szorult.

Csatahajó a Néván

Pirkadat előtt jelentkezett Kerenskinél a nagyszámu „biztosok” egyike. Kerenski, aki éppen most értesült Pétervár főparancsnokától, hogy a helyzet nem feltétlenül tragikus, — türelmetlenül szólt reá:

— Beszéljen hát! Mi baj van már megint?

— A balti flotta egy része befutott a Névára! — hangzott a lesújtó válasz. — Az „Aurora” cirkáló a Miklós-hidhoz közeledik!

A balti flotta már régen Lenin oldalán volt. Amíg azonban Kronstadtban horgonyzott, Pétervár és a kormányzat szempontjából nem jelen-

Kerenski menekül

Reggel 7 óra tájban Kerenski újra átsietett a termekben. A zászlósok most nyomban körül-vették:

— Hogy áll a helyzet? — kérdezték. — Hol vannak a bolsevikik? Jön-e segítség? Nem hagy-nak-e cserben bennünket?

Kerenski igyekezett kifelé a nyugalmát megőrizni, de ez nem nagyon sikerült neki. Sáppadt volt, a keze reszketett.

— Csak nyugalom! — mondotta. — A segély-csapatok utban vannak. Meg fogjuk védeni a palotát!

Ezzel Kerenski már ki is lépett az ajtón.

A zászlósok pedig tudták: ha a matrózok jönnek, — minden elveszett.

A törzskar ezalatt mindent megkísérelt, hogy a pétervári helyőrség még megbízhatóan látszó csapatait a palota védelmére összevonja. A szárnyegédek órákon át a telefon mellett álltak, hogy összeköttetést kapjanak. Mindenütt ugyan-az a eredmény: a csapatok vagy kereken elutasították a törzskar felhívását, vagy mindenféle át-látszó és semmire sem kötelező ígéretekbe burkolták vonakodásukat.

Riadó a női zászlóaljnál

Kerenski eltűnése után teljesen felbomlott a rend.

— A hajó süllyed — mondták, — s a vezető elhagyja az inogó bárkát! Megcsalt bennünket! A valóságban csak a saját életét akarta megmenteni!

A törzskarnál fejtelenség és kétségbeesés uralkodott.

— A női zászlóalj! — kiáltott fel valaki. — Csak a nők megbízhatók még! Különben valamennyien elveszünk!

Mások ellentmondtak: — Az asszonyok a mi utolsó tartalékunk! A végsőig kimélnünk kell őket!

A női zászlóalj egész éjszaka riadókészültségben volt. A fölkélek lázító többször megkísérelték, hogy a kaszárnyába behatoljanak, — a Millionnaja-utcai kapu megerősített női őrsége azonban keményen elutasította őket. Erre a legrosszabb következményekkel fenyegették meg az

Kabát-, öltöny- és
kosztüm

szövetek

tavaszi újdonságai dus választékban megjöttek.

Rendkívüli olcsó

szigoruan

szabott árak

Székely

posztóáruház.

Piafa Únirii, Sas-palota.

tett veszedelmet. De most a fölkélek befuttatták a Névára. A hadihajó hatalmas tűzereje tehát most csak néhány száz méternyire volt a cári palotától. S a kormányzat nem rendelkezett semmiféle eszközzel arra, hogy véle a harcot fölvehesse.

Virradatkor Kerenski a. palotával rézsut szemben lévő épületbe, Pétervár katonai kerületi törzskarának székéjébe ment.

A pompás, hatalmas termekben itt-ott katonaruhás csoportok guggoltak a tükörsíma parketten. A drága buforokon fegyverek heverték. Az arannyal díszített, selyemburkolatu székek most durva dróttokkal voltak összekötve, s gépfegyver-állványul szolgáltak.

A katonaruhás fiúk, akik most itt, a csupasz parketten aludtak, a katonaiskola zászlósa voltak, s e pillanatban még a kormányzat oldalán állottak. A fölkélek már többiben küldtek hozzájuk követeket azzal az ígérettel, hogy tiszteletben tartják életüket és szabadságukat, ha önként át-pártolnak hozzájuk.

A törzskarnál leirhatatlan zűrzavar uralkodott. Kerenskinék sikerült az északi hadszíntér legfőbb parancsnokságával telefonösszeköttetésbe lépni, s tőle sürgősen segélycsapatokat kérni. De vajjon megérkeznek-e igazán ezek a csapatok? A főparancsnoknak ehhez előbb a katonai tanács hozzájárulását kellett kikérnie. S a katonai tanácsban Lenin nyílt és titkos hívei ültek...

Igen gyakran előfordult azonban az is, hogy a telefonösszeköttetés hirtelen megszakadt. Gyakran idegen hangok szóltak közbe.

Tíz óra felé megoldódott a rejtély. Egy tábori vadász hozta a hírt:

— A Morskaja-utcai távbeszélőközpontot a fölkélek elfoglalták!

Az ellenség tehát kihallgatta a törzskar telefon-megbeszéléseit. A hiábavaló segélykéréseket ilyenformán ők is meghallották, s ismerik a helyzetet.

Déltájban a cári palota a kormány-épületekkel egy festett, mint valami sziget. A fölkélek a belváros felé csaknem minden utcát körülfarták. A palota előtt lévő „Dvorzovij-híd” szintén az ő kezükben volt. Az „Aurora” cirkáló tehát följöhetett most már védőivel közvetlenül a palota elé.

Kerenski örült csinyre szánta rá magát: megkísérli az ellenséges vonalat áttörni, s a segély-csapatok elébe megy, hogy siettesse felvonulá-sukat!

Ő még komolyan hitt abban, hogy a segély-csapatok megérkeznek...

asszonyokat — de azok nem engedtek. Különösen a matrózok kísérelték meg az asszonyokat és leányokat megfélemlíteni. Az amazonok azonban fölhúzott fegyvereikkel elkergették őket.

A felkelők dühe tetőfokra hágott: — Holnap elevenen égetünk el valamennyieket! — kiáltották feléjük.

Ezekben a kétségbeesett órákban ismét a legnagyobb hősiességről tettek tanubizonyoságot ezek az asszonyok és leányok. Tudták, hogy már mindenki elhagyta őket. Tudták, hogy a kormány a cári palotában ül és feladott minden reményt. Tudták, hogy az egyetlen, aki még energiával és szilárd elhatározással bír — Kerenski — már régen messzejár az elveszett fővárostól. Tudták, hogy ha a matrózok győznek, az ő sorsuk százszorta rosszabb lesz, mint a halál a harc mezején.

És mégis helyükön maradtak.
(Vége következik.)

MAGYAR OTTHON

Mit csinálnak kütföld asszonyai?

Mi, akik sokszor nehéznek érezzük a házi-asszony, feleség és anya kötelességeit, néha leáldoznak az egyszerű házimunkát, gyakran nyomasztónak az elrejtettséget; akiket talán a modernnek nevezett szellemi áramlatok már sodrukba húztak, úgy hogy fölösleges, únt telernek taládjuk a munkát a családban és ha módunk van rá, áttoljuk azt lehetőleg a más vállára, — legyen az házvezetőnő, vagy nevelőnő: — figyeljünk fel kicsit, hogyan gondolkoznak erről más nemzetek asszonyai?

Párizsban június 21—26-ika között a világkiállítás keretében 37 ország asszonyainak elütje jön össze kongresszusra.

Vajjon a nő politikai egyenjogúságáról, vagy általános női szabadságjogokról beszélnek-e? Nőemancipációról vagy új női pályákról, kenyérkereseti lehetőségekről?

Nem. Mindezeknél sokkal fontosabbnak, sürgetőbbnek és időszerűbbnek tartanak más női ügyet. Es a kongresszus tárgyát így jelölik meg: a családban dolgozó, a családi tűzhelynél maradó anya, mint az emberi haladás munkása. (La mère au foyer ouvrière du progrès humain.)

Míg mi sokszor könnyedén ott hagyjuk otthonunkat, gyermekeinket cselédre bizzuk és dűlást keresünk, csak azért, — hallottam ilyen kijelentést, — hogy több jusson ruhára, hogy a legutolsó divat szerint öltözködhessünk — addig külföldi asszonytestvéreink azon dolgoznak, azért küzdenek, hogy a sok ezer kénytelen nő munkást, a szegény gyári munkásnőt, vagy üzleti alkalmazottat, akiket a szükség kényszerít ki családjuk köréből, mert férjük nem keres annyit, hogy abból családját fenntarthassa, részben a kis jövedelem célszerű beosztása és felhasználása által visszadjon a családot, az otthon, a gyermek számára.

A XX. század komoly, művelt, felvilágosodott, asszonyiségüket egész teljességében élő asszonyai ezek, modern nők. És ők az emberi életben hivatást látnak, nem csak egyéni kedvtelések kielégítését. Előttük tisztán áll, hogy az anyaság hivatás, egész embert kívánó hivatás, nagyszerű kötelességekkel járó társadalmi munka, hogy úgy mondjuk, kulturtevékenység; ezenfelül pedig az anyaság teljes, százszázalékos betöltése az igazi boldogság és kielégülés a nő számára.

Ime szükségesnek tartják 37 állam vezető asszonygyűlése, hogy hat napon keresztül tanácskozzanak arról, hogyan lehetne az anyát visszaadni teljesen a családnak: mert az anya a tűzhely mellett viszi előre az emberiséget.

De nagyon időszerű is beszélni erről éppen ma, amikor a bolsevizmus a család szükségességét, hivatását, létjogosultságát tagadja, a gyermek nevelést a maga számára akarja kisajátítani és ez a felfogás megfertőzi a köztudatot, gyengíti a családi kötelékeket, elhalványítja a felelősségérzetet.

Tanulságos azonban nekünk, asszonyoknak is szembenézni azzal az igazsággal, hogy az asszony, az anya nem az írógép mellett, sem a gyári munkasztal mellett, de nem is az irodai sablonmunka által viszi előre a világot, hanem akkor, amikor férjének kedves otthon teremt, ahova felkisszúlni és pihenni, lélekben megerősödni és megnemesülni tér vissza a küzdelmes kenyérkereső munka után. Akkor a leghasznosabb a társadalmi számára, amikor háztartásában az okos beosztás és észszerű gazdálkodás művészetében találékonyságát és ügyességét érvényesíti. És akkor pótolhatatlan munkása az emberi kultúrának, amikor a bölcsőben a jövőt ringatja. Mikor a kicsi kezecskét fogja és az első tipegő lépéseket irányítja; amikor a lázas kis fejt hátsó kezével csillapítja és a szenvedő, fényes kis szemek bizalommal pi-

hennek meg rajta és bátorító tekintetétől megnyugszanak. Ott pótolhatatlan a nő, mikor a kerekre nyílt szemű kis emberbimbóknak mellét, mikor lélkük érzékeny lemezére az Isten képet rajzolja. Olyan erős ez az első rajz, ez az anyai kéz rajzolta kép, hogyha később el-elűnik is, ha mást is ír rá az élet, — mint a régi pergamenlapok, a palimpszesztek, melyekre új szöveget írtak, — egy idő múlva újra előtűnik a régi írás: az anyai kéz vetette első kép.

Es kérdezzük: unalmas, száraz foglalkozás-e ez? Nem öröm és gyönyörűség ezt tehetni, ennek élni? Öröködni, figyelni a fejlődő emberbimbó lelki kibontakozását, nyesegetni, irányítani erkölcsi fejlődésében — óh, mert milyen veszélyek leselkednek itt ról!

Ebredjünk rá, hogy nagy erkölcsi felelősség anyának lenni! Az ember erkölcsi formálása a nő kezében van. Az anya az, aki finom női ösztönével megéri a gyermek, vagy a serdülő lélek problémáit, érzelmi és erkölcsi válságain gyöngéd kézzel átvezeti észrevétlenül, aki mindent észrevesz és mindent orvosolni tud a szív erejével. Nem könnyű feladat ez. És itt: a jövő nemzedék életfelfogásának, erkölcsiségének kialakításában igazi munkása lehet az emberi haladásnak, a kultúrának. Lehet. De ez a feladat nehéz. Egy francia főpap, aki a kongresszus fontosságát méltatja, megemlíti egy nagyon fontos szociális szükségletet: az anyák iskoláját. Igen, az anyaság olyan magasrendű feladatot tűz a nő elé, amelyre komoly előkészítés szükséges. Még egy kérdés tolatkzik előtérbe itt: összeegyeztethető-e mindez a modernséggel, hiszen a raffiniált kultúrigények, a testkultúra, a sport századában élünk! A modern nő ideál helyes felfogásával mindenestre igen.

Bizonyos, azért még lehetünk nagyon modernnek, ha nem ülünk naphosszat a strandon; ha tudunk lemondani egy-egy színházi estéről, vagy értékes mozielőadásról, mert a kisfiunk beteg, vagy a férjünk fáradt és jól esne, ha ott-hon töltenék a családban ezt az estét. Azért még modernnek maradunk, ha nem cipeljük kislánykánkat a moziba, ha ellenőrizzük olvasmányait, barátkozásait, ha nem okvetlenül a film-szár vagy a balettáncosnő hivatását tekintjük ideálnak, melyre, — ha már mi elkéltünk róla, — a leánykánkat szeretnénk ránevelni. Igen, modernnek maradunk még akkor is, ha egy szezonban lemondunk az új ruháról, az új kalapról, mert a gyermek egészségi állapota úgy kívánja, hogy néhány hétre nyaralni vigyem és a költségvetésem különben felborulna. Ugy-e még élhetünk társadalmi életet is, lehetünk modernnek is, csinosak is, akkor is, ha igazán jó házi-asszonyok, feleségek és anyák vagyunk?

Bájos tavaszi ruhák,

A ma modern asszonya

többé nem a bőrt a naptól és a levegőtől féltő, óvatosan kalapot és kesztyűt húzó multszázadi nő, aki napernyővel felfegyverkezve, kesztyűs kézzel indult csak sétára a szabadba. A modern nő nem fél a levegőtől és a naptól és a levágó-, nap- és kertkultusz ma már hozzátartozik a kozmetikához.

A kert! Micsoda ezerszépségű, ezer-hasznú, ezer-kellemű jószág ez! Elsősorban önálló kenyérkereseti lehetőség, egyik legnagyobb, de legkevésbé kultivált női hivatás. Azután a háziasszony számára mennyi öröm és büszkeség forrása! „Ez a barack az én kertemben termett! — Ezt a cseresznyefát én szemeztem” — feleli büszke örömtől kipirulva, mikor dicsérik asztalan a gyönyörű barackot, a nagy szemű ropogós cseresznyét vagy a hólyagos meggyet. Nem is beszélve arról, milyen könnyebbséget jelent számára egy gyors ebédmenü összeállításánál az, hogy kéznél van saláta, zöldborsó, epenót, sóska és egyéb zöldségek. A vitamindús paradicsom, saláta, spenót bőségesebb fogyasztása milyen egészségessé és változatosabbá teszik étlapját! Hát még a virágos kert vagy díszkert, mennyi gyönyörűség forrása! Ami pedig a kert munkát illeti, manapság sok műkedvelője akad, akik kerti sportnak nevezik. „Gartensport” olvassuk a német lapokban, — és nemcsak az idősebb korosztály kultiválja, mint eddig előszeretettel a nyugdíjas hivatalnokok tették, hanem az ifjabb nemzedék is, harminc évestől felfelé. Kiemelik a „kerti sport” szenvedélyes úzői azt a nagyszerű tornát, amit a kert munkája jelent. A reggeli torna, a modern alak karbantartója, főlegesen lesz a kert munkája által. A láb-, hát- és karizmok intenzív gyakorlása, a sok térdhajlítás, hajladozások, melyek a kert munkánál bőségesen adódnak, nagyon jó soványító kúrát is képeznek.

E mellett a kert kedves szórakozást és meny-nyi egészséges örömet, mekkora felrisszülést jelent!

Mindig is szerette az ember a kertet. Az első ember boldogságának természetes kerete is a kert, az Edenkertje, a Paradicsom volt. Talán azóta is ezért vonzódik az ember szíve annyira a kertihez.

A díszkert a csak a szépség kedvéért, nem az anyagi haszonért való kert — bár a díszkert is mindig hasznos képvisel, egészségi, szellemi, sőt sokszor erkölcsi szempontból is — hozzátartozott mindig az emberi kultúrához. Tudunk a történelemből Kelet híres kertjeiről: Szemiramis függőkertjeiről, az ifjabb Kíros árnyas fasorairól, platánligeteiről, ciprus- és palma-kertjeiről, melyekben rózsaligetek, szökőkutak, kilátótornyok és pihenőhelyek voltak. Tudjuk, hogy Platon az Akadémikus kertjének fasorai alatt szeretett tanítani, Aristoteles is sétálva tanított. A rómaiaknál híresebbek voltak Hadrián és Néro kertjei. És Vergilius milyen gyöngéd szeretettel ír fáiról, bokrairól, méheiről...

A középkorban sem hiányoztak a díszkertek, még a kolostoroknál sem, ahol a kolostorépület belső arkádus folyosóival kis díszkertet zárt közre.

Később a XVI. században kialakul az olasz díszkert stílusa. Szabályos kertrendezés ez, magas, sűrű, nyírott sövényfalak, tavak és szökőkutak, barlangok és gazdagon színes virággyűjtemények. A lugasok és szobrok sem hiányoztak belőle.

A francia kert-stílust XIV. Lajos Le Notre teremtette meg a versaillesi parkban. A tervben, a beosztásban nagy egyszerűség uralkodik és a szimmetrikus elhelyezés jellemző. Egyébként az olasz kert jellegzetességeit mutatja: szökőkutak, szobrok, tavak. A kert kiegészítője a palotának, annak mintegy a folytatása a természetben.

Állítólag az angolok teremtették meg azt a természetes kert-stílust, amely a mai izlésnek leginkább megfelel. Mások szerint ehhez az u. n. „angol” kert-stílushoz az izlés továbbfejlődése természetesen vezetett el. Mindenesetre ma kerülünk kertjeinkben minden mesterkeltet, cikornyásat. Izléstelennek találjuk ma a néhány évtized előtt még divatos festett gipszfígürákat; törpéket, gombákat, kutyákat. És elszörnyedve állunk meg kertek előtt, ahol a cikornyás csoportok széle sörösüvegekkel vagy szódásüvegekkel van körülrakva. Szeretjük a nagy pázsítónyöveget, a szép bokorcsoportokat és a virágokat minden cikornyá nélkül, izléses egyszerűséggel elhelyezve.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, MÁJUS 2.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 10 Egyházi előadás. 10.50 Egyházi zene gramofon lemezeken. 12 A Dinicu-zenekar hangversenyének közvetítése. 14.30 Vidám előadás Stroe és Vasodache közreműködésével. 15 Előadás mezőgazdák-nak. 15 Hírek. Majd felolvasás. 18 Julea Vazul és zenekara hangversenyének adása. 20 A nemzet órája. 21.20 A Kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése a Dacia-egyesület közreműködésével. 21 Lehar Ferenc: Eva című 3 felvonásos operettjének közvetítése a stúdióból. A szünetekben: hírek közvetítése. 23.10 Gramofonlemez. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 9.45 Hírek. 10.10—10.55 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. A szentbeszédet dr. Tóth Tihamér mondja. 12.15—13.15 Evangélium istentisztelet. Prédikál: Kemény Lajos. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30—14.55 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 15 Cigányzene. 15.45 Gazdáknak. 16.30—17.55 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 18 A rádió szalonzenekara. 19.10 A Ferencváros—Újpest labdarugómérkőzés közvetítése. 20 Lemezek. 20.30—20.55 „Rákóczi Ferenc szenvedése és megdicsőülése”. 21.30 A virágember. Dráma. 22.15 Sport. 22.40 Cigányzene. 23.40 Operaházi zenekar. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, MÁJUS 3.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Fania Luca zenekara hangversenyének közvetítése. Utána: Előadás. 19.10 Lengyel zene közvetítése gramofonlemezeken. 19.45 Felolvasás. 20.45 Zene közvetítése egy vendéglőből. 21 Felolvasás. 21.15 Táncczene közvetítése gramofonlemezeken. 22.30 Sporthíreknek adása. 22.40 Román zene gramofonlemezeken. Majd: Felolvasás. Utána: hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrénd. 11 Hírek. 11.20 Miklós elnök érkezése. 13 Harangszó. 13.05 Miklós elnök megkoszorúzza a Hősök emlékművét. 14.15—15.30 Rádióüzenetek. 16 Árfolyamhírek. 16.30—17.40 Rádióüzenetek. 18 Zongorahumorista számok. 18.30 Csevegés. 19 Cigányzene. 20 Stílustörténeti előadás. 20.50 Hangverseny zenekar. 21.20 A gyermekvédelem időszéri kérdései. 22.10 Hírek. 22.30 Győri trió. 23 Időjárásjelentés. 23.35 Lemezek. 24 Hírek német nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

KEDD, MÁJUS 4.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gramofonlemez. közvetítése 19 Időjelzés, időjárás, csevegés. 19.10 Gramofonlemez. 19.55 Felolvasás. 20.15 Bojenscu Sándor román dalokat énekel zenekísérettel. 20.40 Mandolin-zene. 21.15 Felolvasás. 21.30 Vidám dalok a világ minden részéből, előadja a rádiózenekar, Gutziannu ezoprán, Grozuita tenor, Koganov hegedűs és Tombulus haváji gitáros közreműködésével. 23.45 Hírek. Majd: Felolvasás. Utána: Hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrénd. 10.30 Hírek. 10.50 Katonai díszszemle Miklós elnök tiszteletére. 12.15—13.55 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 13.05 Magyar nóták. 14.15—15.30 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 16 Árfolyamhírek. 16.30—17.40 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 18 A rádió szalonzenekara. 19 „Egy pesti gyermek emlékei”. Felolvasás. 19.30 Fuvola. 20.30 Az Operaház díszelőadása Miklós elnök tiszteletére. 21.25 Hírek. 22.30 Hírek. 22.45 Cigányzene. 24 Lemezek. 1.05 Hírek.

SZERDA, MÁJUS 5.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Majd: Hírek. 20 Felolvasás. 20.20 Strauss Richard operái gramofonlemezeken. 21.15 Felolvasás. 21.30 Csak Radio Romania: Román zene gramofonlemezeken. Csak Radio București: 21.30 Nicoara-Goileanu Anna zongorázik. Utána: Miculescu-Basu G. énekének közvetítése. Majd 22.30 A két állomás együtt: Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek. Majd: Felolvasás. Utána: Hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrénd. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 12.15—12.55 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 13.05 Zongora. 13.40 Ének. 14.15—15.30 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 16 Árfolyamhírek. 16.30—17.40 Rádióüzenetek. 18 Cigányzene. 18.25 A Magyarország—Jugoszlávia válogatott labdarugómérkőzésről előadás. 19 A szókimondó asszonyosság. Vigjáték. 20.25 Magyar dalest. 21.10 „Kossuth elfogatása”. Felol-

vasás. 21.40 A Soproni Liszt Ferenc Zeneegyesület hangversenye. 22.45 Hírek. 23.25 Hanglemez. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.10 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 6.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. 14.30 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. Gyermekekre. 18 A Jonescu-Gaina-zenekar hangversenyének közvetítése. 19.50 Felolvasás. 20.20 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének közvetítése. 21.15 Felolvasás. 21.30 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Haydn: 95. szimfónia. Saint-Saens: 3. hegedűverseny (hegedűszó: Barbillion-Stefanescu Martine.) Majd 22.45 Foerster: Ifjúságból, szimfonikus költemény. Rimski-Korszakov: Orosz hűsvét, nyitány. 23.15 Gramofonlemez. 23.45 Hírek. Utána: Előadás. Majd: Hírek külföldre.

Budapest I. 9.45 Hírek. 10.10 Rádióüzenetek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd az esztergomi Szent Anna plébániatemplomból felszentelésének 100 éves jubileumi ünnepén. A szentmisét pontifikálja és szentbeszédet mond dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás. 12.15—13.15 Görög katolikus istentisztelet. Prédikál: Bánffy Jenő. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30—14.55 Rádióüzenetek. 15 Szalonzene. 15.45 „Anyák és gyermekek” 16.30—17.55 Rádióüzenetek. 18 Magyar nóták. 19 Gazdáknak. 19.20 Lemezek. 20.10 Budapest idegenforgalmi útja. Előadás. 20.40 Ének. 21.10 Hajnalban, délben, este. Játék. 22.20 Sport. 22.10 Öreg primások zenekara. 23.45 Zongora. 24.15 Jazz.

PÉNTEK, MÁJUS 7.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Rust: Az elvárásolt kastély, nyitány. Bortkiewicz: Ezeregyéj, szvit. Translaeur: Keringőintermezzo. Kark: Egy mesekönyvből. Niemann: Bűvös könyv. Mendelssohn: Meluzina, nyitány. Majd Felolvasás. Utána, körülbelül 19.10 A Rádiózenekar hangversenyének folytatása: Lanner: Udvari bálók, keringő. Weber H.: Ábránd Strauss János műveiből. Hruby: Bécsi operettgyűjtemény. Lehar-egyveleg. 21.35 Mozart: Figaro házassága című operájának közvetítése az Operaházból. 23.45 Hírek. Majd: Felolvasás. Utána: Hírek külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrénd. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 12.15—12.55 Rádióüzenetek 13 Harangszó. 13.05 Különlenges hangszerek. Utána: szájharmonikakettős. 13.50 Hírek. 14.10 Pontos időjelzés. 14.15—15.30 Rádióüzenetek. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 16.30—17.40 Rádióüzenetek. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Szegedi Egyetemi Énekar. 18.50 Sport. 19 „Ardeali magyar mecénások. Előadás. 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.45 Külügyi negyedóra. 21.15 Az Operaház előadása: Hovanscsina. 21.50 Hírek. 22.35 Hírek. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Lemezek. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

SZOMBAT, MÁJUS 8.

București. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthíreknek adása. A Románia őrsége c. szervezet órája. 18 A Katonazenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Woitschach: Indulógyeveg. Florea: Julietta, keringő. Stolz: Királynő, nyitány. Lehar Ferenc: Egyveleg, Marian: Román népdalegyveleg. Majd: Felolvasás. Utána körülbelül 19.10 A Katonazenekar hangversenyének folytatása: Pavlovszkij: Szerelmi susogás, keringő. Lehar Ferenc: A vig őzveg, egyveleg. Dinicu: Népdalegyveleg. Kratochwill: Sinaiai, egyveleg. 20.05 Felolvasás. 20.25 Orosz balalajka zene. 21 Üzenetek. 21.15 A Kis rádiózenekar hangversenyének közvetítése, melynek műsora a következő: Chmel: Induló. Menoni: Monte Carlo, keringő. Blume: Szép asszonyok, tango. Neaga: Két román tánc. Borchert: Foxintermezzo. Kaplus: A táncoló bohóc. Gabriel: Sarasate: Andaluz román. Schubert: Moment musical. Komzák: Ábécé, egyveleg. Siede: A texasi lány. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek. Utána: Hírek külföldre.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Etrénd. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 12.15—12.55 Rádióüzenetek 13 Déli harangszó. 13.05 Dömötör Tibor hegedű. 13.30 Hírek. 14.10 Pontos időjelzés. 14.15—15.30 Rádióüzenetek. 15.40 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 16.30—17.40 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.45 Pontos időjelzés. 18 A Magyar Cigányzenészek Országos Szövetségének díszhangversenye a Városi Színházban. 20.15 Hanglemez. 20.45 „Tiszteletes asszonyosságok — szegény asszonyok”. Felolvasás. 21.10 Nápolyi szerelem. Vidám hangjáték. 22.20 Hírek. 22.40 Hangverseny Zenekar. 23.05 Időjárásjelentés. 24 Jazz. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Apechidetések

Alkalmazás

Magános nő, vagy gyermektelen házaspár takarításért lakást kap. Oradea, Str. Cogălniceanu 53. szám.

Ügyes tanulóányt azonnalra fölvesz Bog-nár Irma női divatszalon, Str. Bratianu 14.

Mindenes bejárónőt keresek május 1-sejére. Papp, Reg. Carol 19.

Lakás

Kiadó butor leraktározás céljára egy száraz, tiszta szoba. Oradea, Strada Wilson 25.

Különféle

Nyugdíjas telepfelügyelőt keresünk. Industria Bank, Sas-palota.

Borszék-fürdőn 50 százalékos lakás kedvezményt adok vilámban június hónapban. Oradea, Kiss Endre, Str. 20 Aprilie 20.

Intelligens nő hávezetőnőnek, — esetleg magános urhoz elmenne, olyan helyre, ahol családtagnak tekintenek, vidékre is. Cim: Fodor Istvánné, Oradea, Str. Wilson 47.

Fehérmű foltozást vállalok, házhöz is megyek. Cim a kiadóban.

Elcserelem keveset használt női kerékpáromat hasonló állapotban levő férfi kerékpárért. Szabó, Oradea, Str. 20 Aprilie 7. (Festékgvár.)

Uraim és Hölgyeim! Tartós és szép cipőt csak az Apolló cipőszalonba lehet csinílatni. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 12.

Rövid bécsi gyártmányú fekete zongora bérbeadó. Cim a kiadóban.

PUHA ÓJ.MOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

Kávéházakban, vendéglőkben kérté mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Adás-vétel

Fajtszta komondor kölykök és hullámpapagályok eladók. Oradea, Str. Nic. Zeiga 52. szám.

Új sötétbarna dífta hálószobabutor eladó. Oradea, Calea Decebal 14.

Diosigin 3 kat. hold szőlő, 3 hold szántóföld, négyszobás lakással és gazdasági melléképületekkel nagy telekkel, kerttel eladó, vagy elcserelehető hason értékűvel az oradeai szőlőhegyen, esetleg 3-4 megfelelő lakrészes, jó karban lévő házzal is. Oradea, Str. Episcopul Nicolea Széchenyi 10. szám.

Hálószoba és különféle butorok eladók. Megtekinthető 5 óráig. Oradea, Strada Moldova 45.

Eladó háromszobás, komfortos magánház, halál-esté miatt sürgősen. Oradea, Academia-u. 2.

Modern sportkocsi gyermek részére, jó karban levő, olcsón eladó. Oradea, Str. Axenta Sever 12.

Két lisztartásra alkalmas nagy láda és egy próbababa eladó. Oradea, Str. Axenta Sever 12. szám.

Eladó alig használt sötétkék fiu ruha, Oradea, Str. Pavel 17. szám.

Rövid bécsi gyártmányú zongora eladó. Oradea, Str. Lahovari 8. sz.

2 db hármas országosmértetű méh-kaptár eladó. Oradea, Strada Cloșca No. 1.

Husipari gépek és sonkaszeletelő, eladók. Barátky, Oradea, Str. Fabricelor 31. sz.

Vegyes gyümölcsfák, vadonok, patányon arban eladók. Oradea, Str. Leaganului 12.

Férfi és női fehérmű varrást és javítást vállalok. Oradea, Str. Ion Chica 24.

Világsiker:

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy babaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körteforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 4.